ኤርትርየ ሕዳስ

17ይት ሰነት ዕልብ 45 | ኣርቡዕ 30 ኦክቶበር 2024 | ዋጋ 2.00 ነቅፈ

ኣሰመረ፡ ኣምዕል መነዘመት መጅልስ ቅራን ትዘከር

ኣምዕል መነዘመት ምጅልስ ቅራን 24 ኦክቶበር፡ ውዛረእ ለልትረአቦ ዲቦም ውቁላም ሰብ-ሰልጠት ሕኩመት ወጀብሀት፡ እት ኤረትርየ ለመርከዘም ዲፕሎማስዩን ኣንፋር መክተብ መነዘመት መጅልስ ቅራን ወብዕዳም ጋሽ እተ ሐድረወ ሙናሰበት እት ኣሰመረ ፓላስ ትፈቀደት።

ወዚር ካርጅየት ኤረትርየ ኣሰይድ ዑስማን ሳልሕ እተ ኣሰመዕየ ካሊመት፥ እለ ዕለት እለ ትትፈቀድ እቱ ለህሌት ወክድ፡ እድንያይ መትዓዋን ቀደም እለ ርኡይ ለኢለምር ጂኡ-ስያስያይ መትሐዋራር ዋጅሆ፡ ለኢተግበረ ኣግላድ፡ መስኡልየት ለናቅሰት ምኑ ኣፍዓል ወመታክል ብዕድ እተ ሱዱፍ እቱ ለህለ ወክድ ክምቱ ሸርሐ። መጅልስ ቅራን ለታክያቱ ብዝሕየት እት ወግም ለኣተ፡ ለእግሉ ትከወነ ገለድ ነወኮት ሐርብ መዲድ ዐዳለት እጅትማዕየት፡ ወኣትሐየሶት ደረጀት መንበረት “ ሄራሩ ኣስክለ ፈይሐት ሕርየት” ሸብር ቅዱም ክም ኢህለ ኣፍህመ።

ኤረትርየ ደውለት ንኢሸ ምንመ ትገብእ፡ ሕርየተ ምነ ነስኣት እቱ ወክድ ሰላመ እንዴ ዐቅበት መዋጥኒነ ሰወ መትነፍዐት ኣርዛቅ ወጠኖም እግል ልግቡእ እብ ጅድየት ትሸቁ ወተቅዩር ሰኒ ተኣርኤ ክም ሀሌት ሐበረ። ዲብ መሳኔዕመ እብ ቴክኖሎጂ ለተለ ዐማር ሐርስ፡ ብንየት ትሕትየት፡ ለትትሐደስ ጣቀት ወብዕድ ናቅስ ለህለ ኣሸያእ እግል ኣትመሞት ምስል ካልእ ጀህት፡ ናይ መንጠቀት ወእድንየ መጃላት እብ ዕጹፍ ትሸቁ ክም ሀሌት እንዴ ኣከደ ሸቅል ሕበር መብዳእየት ንየተ ክምተ ኣከደ።

መመቅረሓይት መክተብ መነዘመት ምጅልስ ቅራን እት ኤረትርየ ሚስ ናህለ ሻልጂ እብ ጅህተ፥ እለ ዕለት እለ ሐቀ ካቲመ 2ይ ሐርብ እድንየ፡ ቀደም 79 ሰነት ቻርታር መነዘመት ምጅልስ ቅራን እት ፈዓልየት ለኣተ ዲበ ዕለት ክምተ ሸርሐት። እንዴ ኣትሌት፡ እብ መቅሬሕ ሰኒ ሕበር ሸቅየት ዝያድለ ገብኣት ኢነት ዮም ክም ለኣትሐዜ፥ ድወል ህዬ ኣህዳፍ ዐቦት ዳይመት እግል ልሰርግለ፡ ፈንጨጋር ወኣዝማት እግል ለህድኣ ወተቅዩር ጀው እግል ልጋበህ እብ ሕበር እግል ልሸቀየ ትላኬት።

እተ ሙናሰበት፡ ከሊመት ርኢስ መነዘመት መጅልስ ቅራን ኣንቶንዮ ጉተሬሽ እብ ኼድዮ ትቀደመት።

ሀበሮ ዐመልየት ዕንታት ገብእ

እት ኣቅሊም ዐንሰበ - ምዴርየት ሀበሮ፡ ምን ዮም 16 ኣስክ 22 ኦክቶበር፡ ምሸክለት ቅርሐት ከርስ-ዕን ወብዕድ ሕማማት ዕንታት እግለ ዐለ እግሎም፡177 መዋጥን ዐመልያት ዕንታት ገብእ።

ሰበብ ዐወር እግል ትግበእ ሰበት ትቀድር፡ መጅተመዕ እብ ሐካይም ለትሀየበቱ ሐብሬ እት መዓለ ወወክደ ምን ኣውዐለየ፡ እሊ ተኣምርተ እት ልትጠወር ልሄርር ለህለ ፈዛዐት ክም ቱ ኣከደው።

እለ እብ መዓወነት ሐካይም ዕንታት እስብዳልያት ከረን ወብርሃን ዐይኒ -ኣሰመረ እት ዐሪታይ ለገብኣት ፈራሮ፡ ኣተላላይ ናይለ እት ከረን እግል ልምጽኦ ለኢቀድሮ ኣንፋር እግሎም እት ኣካኖም እንዴ መጽኣዎም ክድመት ዐመልያት ወስራይ እግል ልርከቦ ለህደፈ ክምተ፡ መስኡል ፈሬዕ ሕክምነ ዕንታት እስብዳልየት ከረን፡ ኣሰይድ ካሕሳይ ሰዩም ሐበረ።

እግል ሰርገ'ለ ዐመልያት፡ ቀደም ክልኦት ወሬሕ እት ክለን ዳሕያት ናይለ ምዴርየት ሕፍዝ እንዴ ገብኣ ህዬ፡ ራድኢት ዓፍየት ዕንታት ለልኣትሐዝዮም እንዴ ትሌለው፡ እት መርከዝ ዓፍየት ዐሪታይ እንዴ መጽኣው ክም ትሳረው ኣሰይድ ከሕሳይ ኣብረሀ።

እተ ዐመልያት ለሻረከው ሰበ መቅደረት፡ ቅርሐት ዕን እት ወክደ ኢትዳዌት ምን ገብእ፡ ለኣከ ቅርሐት ቀበት ዕን ሰበብ ዐወር ሰበት ተ፡ እግል ትትከረዕ እብ ሕሰር ዛይድ ልትሸቁ ክም ጸንሐ ለሸርሐ እት ፈሬዕ ዓፍየት ኣቅሊም ዐንሰበ መስኡል ለኢለዐዴ ኣምራድ ኣሰይድ ሚክኤል ተኽላይ፡ ደዓም ምዴርየት ኣሰማዋ እንዴ ጌሰው እሊ መስል ዐመልያት ዋድያም ክም ዐለው ኣፍህመ።

ሰካን እተ ሀበዉ ረኣይ፡ ለክዳማት ዐመልያት ዕንታት እት ቀበት ዐዶም ምን መጽኣዮም ምን ተዐብ ወከሳር ማል ክም ደሐነው እት ለኣፍህሞ፡ ለትሀየበቶም ክድመት ዲበ ሐመደው።

ቀደም እላመ ምን ምዴርያት ከረን፡ ዔለበርዕድ፡ ሐጋት፡ ገለብ፡ ወኣስማዋ እግል መጽኣው 252 መዋጥን እት እስብዳልየት ከረን እሊ መስል ዐመልያት ጋብእ እሎም ክም ዐለ ለልትዘከር ቱ።

ኣ/ቅ/በ/ቀየሕ ወራታት ተዕሊም ለከሰሰ ጌማም ገብእ

ፈርዕ ተዕሊም ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ዲበ ሐልፈየ ሐምስ ሰነት ለትሰርገለ ወራታት በራምጅ ተዕሊም እግል ዐባዩ፡ ዐረዮት፡ ምህሮ ኣምሱይ ወከደማት መክተባት መዐየ ለከሰሰ ጌማም ወዲብ ስታት ሸቅል ሰነት 2025 ኣስክ ሰነት 2032 ለህድገ እጅትመዕ ዲብ ዮም 23 ኦክቶበር ገብኣ።

ዲብ ውዛረት ተዕሊም ዲበ ኣቅሊም ሙዲር ዓም ቅስም ተዕሊም እግል ዐባዩ ወሚድየ ኣሰይድ ገብረዝጊ ዝማም ዲበ ቀደመየ ከሊመት፡ ዲበ ኣቅሊም ለትሰጀለት ዐቦት እብ መሐረስለ ኢውጢት ሓለት ጀው ወጂኣግራፍያይ መካሪት ቀሊል ክምሰል ኢኮን እንዴ ሸርሐ፡ እግለ ትሰርገለ ወራታት እንዴ ጌመመ እግል ኣደቀቦቱ ክምሰል ልትከደም ኣብረሀ።

መስኡል ፈሬዕ ተዕሊም ዲበ ኣቅሊም እስታዝ ረሺድ መሐመድ ዑስማን እብ ጀሀቱ፡ በርናምጅ ዐረዮት ወኣብደዮት ቅዊት ለለኣትናይት ወቀይ ክምሰል ትሸቀ እንዴ ወደሐ፡ ዲብለ ረዩም ባካት ለህለው ምዋጥኒን በክት ተዕሊም ለረክቦ እበ ኣርድየት እግል ከሊቅ ለትመቅረሐ ጸገም ክምሰል ለትሐዜ ኣትኣመረ።

ዲበ መናሰበት ለቀርበ ተቅሪር፡ እግል ኣብደዮት ቅዊት ዲብ 66 እዳራት ደዋዬሕ 146 ዐዶታት በርናምጅ ምህሮ እግል ዐባዩ ክምሰል ገብኣ ወኣሰክ እለ ዝያድ 10ኣልፍ ምዋጥን እግል ልክተቦ ወልቅረኦ ክምሰል ቀድረው ደጉስ እግል ኢልሳድፍ ህዬ ዲብ ምዴርያት ነቅፈ፡ ኣፍዐበት ወሸዕብ መክተባት መዐየ ክምሰል ትከሰተ ወደሐ።

እምበል እሊ፡ እብለትፈናተ ኣሰባብ ዲብለ ተዕሊም እግል ለኣምብእቶ ለወጅቦም ዕምር በክት ተዕሊም ለሐልፈዮም ኣጀኒት፡ እብ በርናምጅ ዐረዮት ዲብ ቀበት ሰለሰ ሰነት ናይ መኣምብታይት ደረጀት ምህሮሆም እንዴ ኣትመመው ዲብ ምግባይት ደረጀት ክምሰል ለሐልፎ ክም ገብእ፡ ዲበ ሐልፈየ 5 ሰነት ህዬ ዝያድ 5 ኣልፍ ኣጀኒት መትንፈዐት ክምሰል ገብኣው ትሸረሐ።

መስኡል ፈሬዕ ስታት ወጠወሮት መንህጅ ተዕሊም እግል ዐባዩ ኣሰይ ትካቦ ኣይሙት እብ ጀሀቱ፡ እብ ሰበት በራምጅ ተዕሊም እግል ዐባዩ ወዐረዮት እብ መጅብለ ኣህዳፍ ተዕሊም እግል ዳይም ተጠውር 2030፡ ደረጃት ቅዊት እብ መሐረስ እድንያይ መቃዩስ፡ ዲብ በራምጅ ምህሮ እግል ዐባዩ ሳድፍ ለዐለ መሐገዝ ወመታክል እግል ሸነኮቱ ለትነሰኣት ምስዳር፡ ክምሰልሁመ ደጉስ ቅዊት እግል ህወናት ለገብእ ጸገም እበ ከሰሰ ፋዩሕ ተውዴሕ ህበ።

ዲብ ደንጎበ ሓክመት ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ኣሰይደ ኣሰመረት ኣብረሀ፡ መናበረት ስብክ ወስግም ወኢመትከምካም ዐዶተት እግል በራምጅ ኣብደዮት ቅዊት ወዐረዮት ለለኣዜ ሰበት ቱ፡ ኣሳስያይ ሐል እግል ኣምጸኦት ጸገም ትሩድ ክምሰል ለትሐዜ ወደሐት።

ውዛረት ሓርስ፡ ዋዕለ ላቦራቶሪ ዓፍየት ንዋይ ትወዴ

እት ክል ወክድ ሰድፍ ለሀለ አምራድ ንዋይ ወ ብቅል እግል ደፍያት፣ ለተመ ለቦራቶሪ እግል ምልከት ወአተሰናይ መትሸቀዩታት ለሀደፉ እብ መትዓዋን ውዘረት ሓርስ ወእድንያይ ወኪል ጣቀት ለትነዘመ ተእሂል ምን ዮም 14 አስክ 25 ኦክቶበር ዲብ አሰመራ ሰርገለ።

እትሊ እግል 2 ሳምን ለትሀየብ ተእሂል ምን ኤረትርያ፣ በኒን፣ ጅምሁርየት ምግበይ አፍሪቃ፣ ኤሰዋቲኒ፣ ሊብያ፣ ማላዊ፣ ማውሪታንያ፣ ሞሪሸስ፣ ሴራልዮን ወሲሸልስ ለመጽአው ሰብ ምህነት ላቦራቶሪ ክም

ሸረከው ፈርዕ ዕላቃት ዓማ ውዘረት ሓርስ ሐበረ።

ሚክራይ ወዚር ሓርስ ወርኢስ ቦርድ ወጣንያይ ላቦራቶሪ ዓፍየት ንዋይ ወብቅል አሰይድ ኣማንኤል ነጋሲ እተ ሀበየ ሐብሬ፣ እት ወክድ ዲብ ዓለም ልትረኤ ለሀለ አምራድ ንዋይ ወብቅል እግል ጋብሆት ጅህድ ሕበር ክም ለትሐዜ እንዴ አሸረ እብ ገበይ መቅደረት ዕልም ላቦራቶሪ እት ተጠውር ለሀለያ ድዋል እግል ልትወቀል ክምሰልሁማ እግል አካዶት መስነዕ ንዋይ ልትሸቁ ክም ሀለ ሸርሐ።

እት ለበዝሓያ ድዋል መሸክል ቅያር ወአትሳናይ መትሸቀዩታት ላቦራቶሪ ክም ሀለ ለሐበረ ምነ ተእሂል ለሀበው ዶ/ር ሄርማን ኡንገር፣ ኤረትርያ እበ ሀለ እለ ላቦራቶሪ ድራሰት በቆአት ምንመተ ዶል-ዶል ለሰድፍ ነዋቅስ አትሰናይ መትሸቀዩ እግል አትመሞት ለተእሂል ሴድያይ ክምቱ ወደሐ።

ምን ማውሪታንያ ወሲሸልስ ለመጽአው መሸትርከት፣ እት ኤረትርያ እተ ጸንሓው እቱ ወክድ ተጀርብ ወአምር ክም ረከብው ሸርሐው።

ወዚር ሓርስ አሰይድ ኣረፋይኔ በርሄ፣ ሸቁል መርመራ ወወደሐት አምራድ እምበል በቅዕ መትሸቀዩ ላቦራቶሪ እግል ልትሸቁ ሰበት ኢልትቀደር፣ እብ አምር ለተለ ድሓን አንፋር እት ወግም ለአተ ጅህድ መትሸቀዩ ላቦራቶሪ ሴድያይ ክምቱ እንዴ ሸርሐ፣ ዓፍየት ወደመነት ንዋይ ወአዝራኣት እግል አከዶትመ ጣወሮት ላቦራቶሪ ምህም ክምቱ መትሸቀዩ ላቦራቶሪ ሴድያይ ክምቱ እንዴ ሸርሐ፣ ዓፍየት ወደመነት ንዋይ ወአዝራኣት እግል አከዶትመ ጣወሮት ላቦራቶሪ ምህም ክምቱ ወደሐ።

ኤረትርያ ዕሽዳስ

ክል አርቡዕ ለትጠ'በዕ ጀሪደት

መዳልያይ፡-
- መሐመድ እድሪስ

ለይኣውት ወአርተያት
* ዘህረ ዐሊ
* ፋጥነ ኣድም

ተለፎን፡ 121797/07121322
ፋክስ፡127749፣ ዕ.ሰ.ቡ፡ 247

ተውዝዕ ጀሪደት፡
ተለፎን፡ 200454

አትአመሮት፡
ተለፎን፡ 125013፣ ዕ.ሰ.ቡ፡ 1284

ዐመልያት ልብ እት እስብዳልየት ኦሮተ

ሳኒሊ የውሃንስ መብርሃቱ

እት ወጠንያይት እስብዳልየት መርጅዕየት ኦሮተ ለሀለ መርከዝ ዐመልያት ልብ፡ እብ መዓወነት ኤረትርዩን ወምን ኢጣልየ ለመጽአ ሐሸም ሐካይም፣ ምን 23 አስክ 31 ኦክቶበር ዐመልያት ልብ ገብእ ሀለ።

ለእግል ዐመልያት ምን ክለ ወጠን ለመጽአው አጀኒት ቀደም እለ እንዴ ትመርመረው መዋዕድ ጽቡጥ እሎም ለዐላ ቶም።

ምን ልትአሰሰ 20 ሰነት ዋዲ ለሀለ መርከዝ ዐመልያት ልብ አሰመረ፣ ምስል እስብዳልየት አጀኒት ኦሮተ እብ መትዓዋን ወራታቱ ክም ሰርገል መምቅራሓይ ሸቅል እስብዳልየት ኦሮተ አሰይድ ተወልዴ የውሃንስ ሐበረ።

ቀደም እሊመ፣ ምን 22 ሰብተምበር አስክ 05 ኦክቶበር እብ ሰማን ውላድ ጀርመን ሓካይም ዓም ዓማልያት እግል 79 ጅነ፡ ምን 06 አስክ 09 ኦክቶበር ህዴ እብ 21 ኢጣልዩን ደካትር እግል 24 ጅነ ዐመልያት ልብ ጋብእ ቱ።

እተ ገብእ ለሀለ ዐመልያት እግል ሰልፍ ኢነት ሰለስ ኤረትርዩን ደካትረ ርሖም እንዴ ቀድረው ክም ሻረከው፣ እሊ ህዴ ፍሬ ናይለ እተ ሐልፈ ሰነዋት መትዓዋን ለትረከበ ተጃርብ ክምቱ ተሐበረ።

ዶ/ር በየኔ አብርሃ እግል ኤሪና እተ ሀበየ ሐብሬ፣ ለዐመልያት ክቡድ ሰበት ቱ እት አርበዕ አምዕል እግል ሴዕ ጅነ ዓመልየት ክም ወደው ሸርሐ።

ምነ አስክ እለ ጋብእ ለሀለ ዓመልያት ለስለ (6) እብ ኤረትርዩን ክም ገብኣ ለሐበረው ሚርሓት ሓሸም ሓካይም 'MED-ACTION BAMBINI' አሰይድ አለም ደሞዝ ወአሰይድ ሲልቪዮ ሊዮኒ፣ እተ መጽእ አውካድ ለበርናምጅ እብ ታመሙ እብ ኤረትርዩን እግል ልግበእ ሸቁ ክም ሀለው ሐበረው።

እሊ ከእነ ዲብ ሀለ ምን ዮም 4 አስክ 5 ኖቬምበር ምን ዴንማርክ እበ መጽኦ 10 ሐኪም ዓም ዐመልያት፣ ምን 13 አስክ 23 ኖቨምበር ምን ጀርመን እበ መጽኦ ሰማን ሐኪም ስርዐት ዓሳብ (ስምዒታት)፣ ምን ዮም 28 ኖቨምበር አስክ 06 ዲሰምበር ምን ኦስትሪያ እበ መጽኦ 11 ሐኪም ዐመልያት ስርዐት ሸን እግል ልግበእ በርናምጅ ክም ሀለ ምን እዳረት ወጠንያይት መርጅዕየት እስብዳልየት ኦሮተ ለትረከበት ሐብሬ ተአክድ።

ርኢስ መሕበር ወጠን ሸባብ ወደረሰ ኤረትርየ፣ ዲብ ባጽዕ ምስል መደርሲን አመሕበረ

ርኢስ መሕበር ወጠን ሸባብ ወደረሰ ኤረትርየ አሰይድ አሕመዲን፣ "ብንየት ወጠን፣ ብንየት ብቆዕ ምዋጥን - እብ ምቅሩሕ ወቀይ፣" እበ ልብል አርእስ ለዳለ ሰሚናር፣ እግል መስኡሊን ውሕዳት ፈሬዕ ተዕሊም፣ መዳርስ ምዴርያት፣ ሙሸርፌን ወሙደረእ ወደ።

ዲበ ዲብ ዮም 21 ኦክቶበር ለወደዩ ሰሚናር፣ አሰይድ ሳልሕ መሃም ወሀደፍ መሕበር ዲብ ሰያሲ፣ ተንዚሚ፣ ዓፍየት ዓዳት ወእጅትማዕየት ክምሰሁመ በራምጅ ተዕሊም ወርያደት፣ ተእሂል እግል መትነዛም፣ ዐምደቆት ምህናት እግል ሸባብ፣ ክምሰልሁመ ወራታት መሕበር ዲብ አፍረዐት መአሰሳት ተዕሊም፣ ዓፍየት ወብዕድ ለረከዘ ፋዩሕ ተውዴሕ ሀበ።

መድረሰት፣ በዐል ሩእየት ወምህነት፣ አምር ለተዐንደቀ ብቆዕ ወወጠኒ ሻብ ለፈሬ እተ መአሰሰት ክምሰልተ ለአሸረ አሰይድ ሳልሕ፣ መደርሲን ዲብ ተርበዮት ሸባብ ለወድዉ ወራታት፣ ዲብለ ሰቡል፣ መስኡልየት ወናይ ሰያሰት ፈሀሙ ለትወቀለ ጂል እግል ብንየት እብ መሕበር ወጠን ሸባብ ወደረሰ ኤረትርየ ለገብእ ጅህድ ፍገሪት ክምሰል ቡ ሸርሐ።

ርኢስ መሕበር ወጠን ሸባብ ወደረሰ ኤረትርየ አሰይድ ሳልሕ አሕመዲን ዶብ ደንጎቡ፣ መትሰዳዳይ መሕበር እብ ክል ፊኦቱ ምስል ውዛረት ተዕሊም ለትመቅረሐ ወቀይ እግል ልግበእ ክምቱ እንዴ ሐበረ፣ ብዕድ መአሰሳትመ ሕድ ለሸብህ በዳሪታት እግል ልንሰኦ ትፋነ።

መሻርከት ዲብ ደንጎቡ፣ ናይ ምህነት መቅደረት ሸባብ ለወቅል ተእሂላት እግል ልነዝም፣ መትባዳል ተጃርብ እግል ከሲብ ርቱብ ልቃኣት እግል ልግበእ፣ ዝያረት ዲብ ናይ ዐማር ወታሪካይ አካናት እግል ልትናየት፣ ፈሀም ሸባብ ለወቅል ክቱብ አተላላይ እግል ለሀሌ እሉ፣ ክምሰልሁመ ወራታት ዓዳት እግል ልፍየሕ ለልብል አረእ ወፈናታት ቀደመው።

ተሰነይ፣ ሰሚናር ዓቂብ ውርሰ ዓዳት ትትሐደር

እት ዐቂብ ውርሰ ዓዳት ወበሀል ነባሪ፣ ወዓደዮቱ እት ሸባብ ለረከዘ ሲሚናር እት መዲነት ተሰነይ ገብኣ።

ሙዲር ዓም ፈሬዕ ዓዳት ወርያደት አቅሊም ጋሽ-ባርከ፣ አሰይድ እድሪስ ሳልሕ እተ ሀበዩ ሸርሕ፣ ኤረትርየ እብ ዓመት አቅሊም ጋሽ-ባርከ ህዴ እብ ፍንቲት፣ እብ ዓዳት ርዙቅ ክምቱ እንዴ አሸረ፣ ዓዳትነ አሳስ ወአተላላይ አጅያል ሰበት ገብኣ፣ ሙጅተመዕ እት ዓቂቡ እብ ደቅብ እግል ልሸቁ አትፋቀደ።

እት መፈወድየት ዓዳት ወርያደት አንፋር ፈሬዕ ሕፍዝ ወወሳይቅ፣ አሰይድ ሙሃድ ስሌማን፣ ወአሰይድ መሐመድ ስዒድ ዑስማን፣ ውርሰ ዓዳት፣ ፈን፣ ህግየ፣ ቀዋኒን፣ ተእሪክ፣ ዕባደት፣ ቅየም ወሕሸሞታት፣ ሐውልያት፣ ዓያድ አድያን፣ አድጋም፣ አምር ክቱብ፣ ሙሲቀት፣ ሰስዒት፣ ወትልህያታት ካርጅ ክም ለሐይብ እንዴ ሐበረው፣ እግል ሕፍደቱ ወእት አጅያል ዐደዮቱ እት ፈዘዐት ለተንከበ ሸቅል ክም ለአትሐዜ ሸርሐ።

ሙዲር ሙዴርየት ተሰነይ አሰይድ ሰዩም ገብሬእዩሱስ እብ ጅህቱ፣ እት ዓዳቱ እንዴ ሓፈዘ ለገይሰ ሙጅተመዕ፣ እት ዐቦት ወተጠውር እግል ልብጸሕ ክም ቀድር እንዴ በየኑ፣ ዶር ሸባብ፣ ዓይላት ወመአሰሳት ሕኩመት እግል ሊዚድ ትፋነ።

መሻርከት እብ ጀሀቶም፣ እት ዓዳት ለአተርገዘ ተእሂል እግል ሸባብ ልትሀየብ፣ እት ወሳእል እዕላም ህዴ በራምጅ ዓዳት ልብዘሕ ለልብል ረአይ ቀደመው።

ደሴአባብ

ዐብደለ መ/ዐሊ (መዐልም)

17ᵉ ወናይ ደንገበ ክፋ-ል

ከራዊ ሌቼ

መዳም ቅሰተ ወቅሰት ከራዊሀ እት ዳግም፡ “ነሃር ሐቴ አቡዬ አተሰለ እቼ፡ ሀለው! መዳም ወለቼ። እግል ክልኤ ነሃር ምስልነ እግል ፍስሐት ወሐንገልኪ ትቀይሪ ወሀወ በሐር እግል ተአተንፍሲ እንቲ ወውላድኪ አስክ አልእስከንድሪየ ምንዲ ትገይሲ ምስልነ ከአፎ መስለኪ፤ እት ልብል ትሰአሌኒ ወአናመ ምስል ብእሼ እንዴ ትጋሚኮ ዋፈቅኮ ምስሉ። እግል ወቅት ረይም ለሰለሰ መነቲት እት ግንራሪብ በሐር እደይ አድሕድ እንዴ ጸብጠው እግል እርአዮም ምን እተምኔ ወቅት ሰኒ ረዩም ዋድየት ዐልኮ። እት ሐጨር ወቅት ክለ ለእግል ሰፈር ተትሐዜኒ አዳሌኮ። አርበዕ ውላጄ እንዴ ነሰአኮ ጠበሸ እቤሎም። ዋልዴንዬ ወለ ንኡሸ ሐዬ ወለ ንኢሸ ሕቼ ቶም ለእግል ፍስሐት አስክ አለእስከንደሪየ ብጉሳም ለዐለው።

ዝያረትነ እት ወቅት ሰኒ ግሩምተ ለዐለት። ወክድ ከረም እብ ግብአቱ ዐስተር እብ ደበኒት እጽልልትነ ዐለት። ተምሸየት እት ሸምሸመት ግንራሪብ ምግባይ በሐር ወመትቀዳይ እብ ጼነ ሰኒ ወመትከሓል ዕንታትነ እብ መናዝር ጠቢዐት ንትመተዕ ወዐልነ። ውላጄ ሮሕ ፈርህ ዐለ ከጽርሓት ወዴ ዐለ። ርይሓን አክለ አምዋጀለ በሐር ረአተ እብ ግራዬ ደውር ዐለ። ሪታል ላቱ ናየ ሸእ ዐጂብቱ! ሐዋን ክብር እቡ እት ትትማየል ትትርኤ ዐለት። አምዕል ሰልፍ ክእነ እት ገብእ ካልእ አምዕል ሀዬ፡ እተ ሸም-ሸምለ በሐር ልተልሀው ወአሕድ ልትካረፎ ወዐለው። አነ ኖሼ ውላጄ እት ሻጠ በሐር አድሕድ እት ልትካረፎ ወልተልሀው እት እርእዮም እትሐበን እቦም ዐልኮ። እለ እግል ሐያቼ ግርመት ሕልም ሌጠ የዐለ፡ እሊ ለእግሉ ሰመዐት ክርን ሐቴ ዐረብየት እብ ትርለተ እት ምቀደም መኪነቶም ትገይሰ ለዐለት፡ ለትርለት ምነ እተ ክትርት ለዐለት መኪነት እንዴ ትፈንቴት፡ እት ትትባለሰ አቅመተተ። ላመ መኪነት ሐር ወቀደም ደግሸ ዋድየት ዐለት። ለትአፈጅዕ ክርን ወረአየት ዕን አቅመተት።

መዳም ቀደም አስክለ አካንለ ሓድሰ እት ተአትቃምት ልበ ወቀልበ ምስለ ሰመረት ፈኣደ ላቶም ውላድ ርሕመ ለዐሎብጦ ዐለው። ሐሀ ሰዋገ መኪነቶም፡ ፍንጌ ከጠር ወሰለም እንክር ማን ወገለብ እት ጣውየ እግለ መኪነት ወሀተ ምን ሰይጠረቱ እግል ትፍገር ደነብር ሱቅቀት ለሀሌት መስለት፡ ወእት ጀፈሩ አብሁ ወእት ምግቦም መርየም ወለተ ቶም ለዐለው። ግራሆም ለንኢሸ ሕተ ወእት ሕቅፈ ሮሕ አቅመተት። ሐቀሆም እመ ወእት ሕቅፈ ሪይሓን፡ ምስሎም መዳም ወእት ሕቅፈ ሪታል ቶም ለእተ መኪነት ለዐለው። ክሎም ለሀይ ከምን ለሀይ ለትፈትዩ ወእግል ሰኔቱ ለትሐዜ ወትተምኔ ቶም ለዐለው። ክሎም ሀዬ እግል መፋገረት አርወሕ አልባቦም ሀንደገቱ ምን ቅያሰ ወለዐል ዘብጥ ተ ለዐለት።

አክራናት ትወቀለ፡ መውዲታት በዝሐ ዕንታት ሐጻይን እት ሰመ እት ልትጣየር ረአ። ሞት ላተ ደንገበ ሀለዮትናቱ! አነ ሰመረት ፈኣድ እምዬ ወአቡዬ አነ፡ ወአነ ሰመረት ፈኣጄ እት ሰልፍ መኪነት እትግሲቶም ዐልኮ። አናቱ ገብእ እመይት ከእት ግራዬ የታይም ሐድግ ከገሮቦም እብ ይትምነ ቀረፍ ገብእ! ወለ ሀቶም ለሐልፎ ቀደምዬ ከእብ ግብአም ሰኒን እጀርብ፤ ከንዶእ! አዜመ ለእተ ኢነት ለሀ ረቢ ካትብ እግል ለዐለ መጅሁለተ ለዐለት። ሐቀ በል ሸም ልትጀሬ እምር ይዐለት። የሀው እለ ቅድረትነ ሰኒ መሕዱደት ክምሰልተ ምን እላመ ገብእ ኢነአምረ። ሐፈታፋት ወዐሊጅ ገብአ ጸገምነ። ለቅድረቼ ለመሕዱደት እግል ርታል እት ልብዬ ጸበጥኮሀ፡ ወለካልአይት እዴዬ እግለ ቀፎ ሰጥያቼ እንዴ ጨበ እተ እግል ትንፈር ትዐሎብጥ ለዐለት ልብዬ ጨቀምኮ እበ።

እምዬ አፉሀ ልትድዔ እደየ እት ክሊነ በጽሐ ገሮበ ለአርዐዴ፡ ክልኤ ዕንተ ምስለ ከፈፍለ መኪነት ለእት ሰመ ልትናፈር ለዐለ ልትደሀር ወልትወቀል ዐለ። ገሌ ከፈፍል ምነ መኪነት ለትርለተ ምን ክታረ ትገለበት እተ ገበይ ትደውሸሸት እግለ ግዛድለ መኪነትነ ሸወውጥ ወዴ ዐለ። አቡዬ እብ ክሉ ዕኑቁ እግለ ጀሬ ለዐለ ሓድሰ እት ራቅብ፡ እት ቀንጽ ወልትገሴ፡ እት ሸብብ ወለአትቃምት መጥመጦርለ ወልዱ ቱ ለመራቀበቱ ወዴ ለዐለ። “ልብ ክሬ ወልዬ። ያረብ ኖሰከ ሰተር ወአገርም እትነ” ቱ ልብል ለዐለ እግለ ሰዋግ ሐዬ። እግል መርየም ወለቼ ሀዬ ክምሰል ሐቴ ክትፈት ኢትትርኤ ምነ እት ሕቅፉ ሓብዐ ዐለ።

ለንኢሸ ሕቼ እግል ኖሰ እት ግረ አቡዬ እንዴ ዶረት እግል ሮሕ እት ሕቅፈ “አነ ፍዳከ እግበእ” ትብሉ ለሀሌት ትመስል ዐለት። ናይ እምዬ ላቱ እምዬ! እምዬተ!! ረሕመተ ቅዝር፡ ወገለበ እግል ክሉ ምድት ወተአድሕን! አካነ በናተ ክምሰለ እግል ክሊነ ምን ክል እኪት እግል ትሕብዐነ እት ትሐዜ እተ ርሐም ነሐረ እግል ትሕበዐነ ወተአንግፈነ ትጀርብ ተ ለዐለት። ገሮብነ እት አሕድ ትላጠ፡ ወተነፍስነ ምስል ትደሀረ ወትወቀለ፡ ክምሰል እብ ሐቴ ሸንቡእ ነአተንፍሰ ለሀሌነ፡ ሄሀቤ እንቤ። እሊ ወክድ እሊ ረሐመቼ እተ ወድ ዕሰረ ሐል ለገብእ ሐዬ ለምስለ መኪነት ልትጋደል ለዐለ መጽአተኒ። እግል እት ነሐርዬ ሕቀፉ ሕቅፈት ወለት እም፡ ክልኤ እዴዬ አስኩ ምንመ መቀአኩውን ዐረዮት እቡ አቤኮ፡ እምበለ ዔጻቱ ለእግለ ተምተምኮ፡ ሀቱመ ክልኤ እዴሁ ወክልኤ እግሩ ግድላሀን ምስለ መኪነት ለእግል በዳነ ትትጻበዋ ለዐለት ጋብእ ዐለ። ክሊነ እግለ እት ሓቃፍነ ለዐለው አግሩዝ እግል ነአንግፍ እት ንትጋደል፡ ሐዬ ላኪን ክሊነ ምን ብቆት ሓድሰ እግል ንትሰለም ግድላሁ ምስለ ጸብጠ ለዐለ መኪነት ተ ለዐለት።

ክሊነ ደለ እት አፉነ ትከሬት እግለ እንብል ዐልነ። ላኪነ እት ሐቴ ዘዐት አተሐድነ። “አልሐምዱላህ” እብ ዎሮት አፍ ምስል ደገምናሀ። መንገፎነ ክምሰል ትፈረገት። ብዲርመ ምን አሰ ብቆት ሻባም እት ሕነ፡ ክሉ ክሉ ኢትረሰዕናሀ “አልሐምዱላህ” ዐለት ምብላሰነ፡ እግለ ምን ረቢ መጸአ ራድያም ወክቡታም እት ሕነ። አቡዬ ግሲ እንዴ ወደ፡ አስክዬ እት ገኤሕ ተበሰም ቤለ እግልዬ። አናመ አትቃመትኮሁ፡ እብ ክእኒ ሀዬ ትሰአሌኒ፡ “እትለ ሰፈሪየትነ እለ ምስልነ አትዐብናኪ፤ ላኪን ዔቅበትነ ጋብአም ለሀለው እሎም መለአእካትኪ ቶም” ቤለ ክትበሰመ አዜመ።

ለሰለሰ ከራዊዬ እተ አካንለ ዕርፍነ ሐቀ ምንገፎነ አከድነ ርኤኮሆም። እተ ሸምሸም እት ልተልሀው፡ ጸሓይ ሕፍን ሰበት ዐለት እደዮም ዕንታቶም ለሐብየ እቡ ምነ ዐለው። መደት ሐቀ ወደው ሀዬ እግለ እደዮም ምንለ ዕንታቶም ክምሰል ረፍዐው እብ እንጮጭሓየ ትለብልቦም ዐለት። ትበሰም እት ወዱ ሀዬ ምን ሐዲስ እበ እደዮም ለአትሔጉወ ዐለው። አናመ አክለ ሰሓቅለ በራአቶም ርኤኮ ዎሮት ሰኣል እት ሐንገልዬ ለዐርግ ወልትከሬ እግልዬ ዐለ። እሎም ወስፎም ወፍዕሎም መላእካት ለመስሎ እግል ሚ እብ ከራዊ ወሰፍኮሆም ትብሎ ዐለሉ፤

ረቢ ምን እሊ ሓድሰ እሊ አንገሬነ። ወዎሮት ሰበብ ምንገፎነ ለለአምር አለቡ ሀቶም ቶም ሚ ኢኮን! ላኪን ለሰበብ ልእግለ ገብአ ምንዲ ገብእ ሀቶም ላተ ከራዊ ኢኮን።

እምዬ እተ ዔጻቼ እት ጠፍጥፈኒ ከላሰ ወለቼ ምስል ክሉ ዕያልኪ ወሸባበትኪ ነገፍኪ። አክል እለ ዉህምት ትመስሊ ሀሌኪ፤ ተ ትብለኒ ለዐለት። ላኪን ሚ እግል እብለሰ እግል ርታል እት አፍ ልብዬ እንዴ ሐርገዐኮ፡ ከክምሰል ክሎም እት ዎሮት ጀሰድ ለሀለው፡ ትም ትም እት እብል እበ ሌጣ ሐኮኬ እበ ዐልኮ” ትቤ ከአተላሌት መዳም። አስክ ብእሰ እግል ተአተሰል ትለፎነ ክምሰል ሀረሰት ሰድፈ እትሳለ እት ፈደእ እት እንቱ እትሳል ለይለ ሕተ ሀቱ ትከበተዩ ከበልሰዩ። ለይለ ሸዐር መክሩህ ልትጋየሰ ክምሰል ዐለ፡ ደግመት እግለ ወመዳመ እበ ሳደፈዮም ሐድሰ አሰአለተ። ወአሰናይነ እግል አሕድ ትባለሰየ።

አዜመ እት ብእሰ እግል ተአተሰል ሓዝየት እት እንተ ቀንጸት መዳም፡ ግራሀ እንዴ ትወለበት እግለ ከራዊሀ ገንሐቶም፡ ፡ ከራዊ ሞተው ወይሀለው፡ ወመላእካት ሐድረው፡ ወእብ ሰኔት አርትዐው ወረትዐው፡ እብ ሞት ከራዊ ሀዬ፡ መላእካት ትበደለው። ላላ ኢኮን በዲሮም ከራዊ ኢኮን ለዐለው፡ መላእካት እት እንቶም ለገንሐት ዕን ኢፈረገቶም። እብ ኢወሰፎም ወሰፈቶም። እባቱ ኢኮን ለይአኬት እዴ ከአፎ እግል ሰኔት እብ ሰልፈ ትመጤ ወትወዴ።

ሓይሳም ቁርአት፡ ፈቀዲቶዬ እት እለ ቤት ብዞሕ ቱ ለዐለ። ቀለምዬ እብ ክሱሰ እግል ልክተብ ሐንገልዬ አማውር ሓለፈ እቱ። ርሕዬ እግል ትትረሰዐ ክምሰለ ሀተ ትትረሰዐኒተ ይሐዜኮ። ትገሴኮ ከእግለ እት ሰለሰ ሖል ሐለፍኮ እቡ አሰቡር ወመታክል ሐያት ቀለምዬ እት ሰፍሐት ወረቀት ለቀጠዩ። እሊ ተየልል እሊ እት ፈቀዲቶዬ አካን ዐባይ ጸብጥ እብ ግብአቱ እንዴ ኢልትከተብ እግል ልሕለፍ አለቡ እቤ። እግል ሚ፡ እተ ልብል ሰኣል እሊ ዝክርያት እሊ ቁረኣይ ረክበ ምንዲ ገብእ፡ ግረ ክል ልብሰት ግርም፡ ወአርወሐት ሸሪፈት ወቃልየት ክም ዐውል ተዐብ ወክርበት፡ ዕርቅነ ወሰፍረ መትከማጀን ክምሰል ሓልፈ፡ እለ እግል ለአምር ቱ ቀሰጄ። ግንሐት እግለ እት ምቀደሚከ ለሀሌት እንዴ ኢገብእ ከም ወከም ሰድት ወክርበት ተዐብ ወትርሃን ሰፍረ ወሕግላን ዕዱይ ክምሰል እንተ እግል ተኣምር ቱ መበገሲ ቀሰቼ።

መላእካቼ እብ ረሕመት ትሰኦሉ ሞላይ! እብ መቅፈረት ወሰምሐ! እግል እለ ለልበ መስከብ ሻምክም ወምትክራርክም ለወዴቱ እም፡ እንዴ ኢትርኤክም ወሰንክም ኢትርኤ። ኣቤ! እም እለ ክልኦት ሐርፈ ወዐባዩ ለኢትትበጸሕ ወኢትትዐሬ ወኢትትሐልል ወኢትትከለሰ ሰፈተ ወወቀየ!!! እግል ሰንክም ወዐቦትክም መጺጸተ ለትረሰዐት። እት ነሐረ ወከብደ መስከብ አማን ወሰላም ለመነሐተክም። እግል ረሐ ጸብር ትመጤት ወእግልክም መዐር መጤት ጀላብ ሰንክም! ያረቢ ረሐመ ወሐቀ ሀቡ፡ እለ እምዬ ወእምክም! ተዐበ ብዞሕ ወወቀየ ቅዙር። እምበል እግል ውላደ ላሊ ወአምዕል ተአወቁ እንዴ ኢተአትካርም እት ትሸቁ፡ እግል ረሐ ኢትሐሰብ፡ ወኢትተምኔ።

“ተመት”

ኬትባይ፡ መሕቡብ መሐመድ ሰላመ

ተርጀመት፡ ዐብደለ መሐመድ ዐሊ (መዐልም)

ዕማር

ኣድም ኣብሓሪሽ

ሄራር ምህሮ እት ምዴርየት ዐረዘ

ስወር፡ ኣብረሃም በየኔ

መምህር ተስፋሂወት ወልዴገርጊስ

ምዴርየት ዐረዘ ሐቴ ምን ደረሰ ብዝሓም ዲብ ተዕሊም ለልኣሻርከ ምዴርያት ኣቅሊም ግብለት ተ። እትለ ምዴርየት ተዕሊም ምን ወክድ ዲብ ወክድ እት ልትጠወር፡ ወደረሳመ እብ ቅያስ ወኑዕየት እት ለሐይሶ መጽኦ ክም ህለው መስኡል ተዕሊም ናይለ ምዴትየት መምህር ተስፋሂወት ወልደገርጊስ ለሐብር። ከሰሕፍዩን ጀራይድ ኤረትርየ ለወደወ ምስሉ መቃበለት እንዴ ተሌት ትትቀደም፡ ቅራኣት በኪተት፦

ሰኣል፡ ሄራር ምህሮ እት ምዴርየትኩም ሚ መስል?

በሊሱ፡ እበ ሰለሰ ምክያል ውዛረት ተዕሊም ወጀዶት፡ ዐዳለት ወበቃዐቱ ዶል ልትረኤ፡ እት ልትጠወር መጽእ ህለ። መሰለን ምን ሰነት 2021 ወእንዜ ለህለ እሕሳእያትነ ምን እንቃሌዕ፡ እት 2021፡ ዐደድ ደረሳነ 19,700 ዐለ፡ እት ሰነት 2022፡ ደረሳነ ዕልቦም 21,727 በጽሐ፡ እት 2023 ህዬ 24, 225 ደረሳይ ወእት ሰነት 2024፡ ደረሳነ 26,604 ባጽሓም ህለው። እሊ ለንዙም ምህሮ እት ገብእ፡ እተ ሐልፈት ሰነት እት 80 መአሰሳት ተዕሊም፡ 28,297 ደረሰ ዐለው እግልነ። እሊ ምን ረውደት፡ ኣሰክ ካልኣይት ደረጀት ለልትመደድ ናይ ኣሰቦሕ ወምሴ ክድመት ለረክብ ደረሳይነ ምህሮ ዐባዩ ለደርሶመ ህለው እቱ።

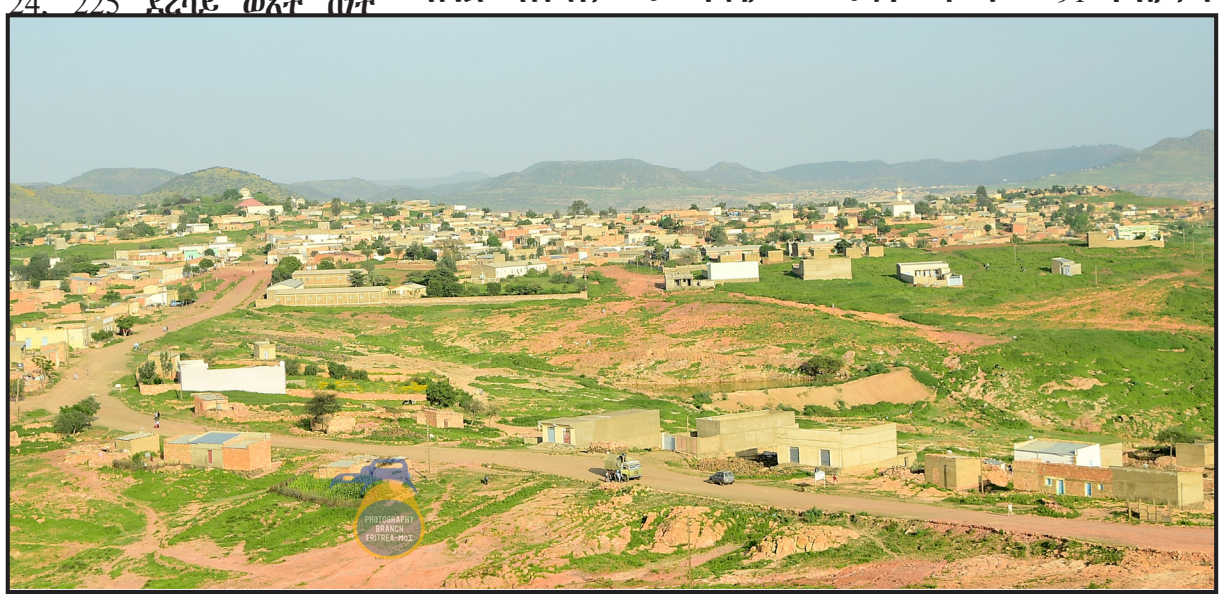

ሰኣል፡ መዳርስ ኣክል ኣዩ ገብእ ለህለ እግልኩም?

በሊሱ፡ መዳርስነ 17 ረውደት፡ 29 መአንብታይት፡ 9 ምግባይት፡ ክልኤ ካልኣይት ደረጀት እት ለህልየ፡ ክልኤ ንቅጠት ምህሮ ዐባዩ ህለየ እግልነ። እትለን መዳርስ ምስል ናይ ዐባዩ እንዴ ወሰከ ቅያስ 30 ኣልፍ ደረሳይ እት ኩሉ መራሕል ዮም ዓመት እግል ለህሉ እግልና ቱ። ለመትመዳድ ተዕሊም ዲብ ዲብ ኩለን ደገጊትነ ባዴሕ ህለ እግል ኒበል እንቀድር። እሊ እት ኩሉ እት ነኣትባዴሕ ላኪን መዋመጦሩ ሕዳን ኣላት ወመቅደራት እግል ልሳድፈከ ቀድር። ሰበት እሊ እት ዳሳት ወዲብ እበን እንዴ ትገሰው ለደርሶ ደረሰ ሰበት ህለው እግልነ፡ መጅተመዕ፡ እዳረት ወወዛረት ተዕሊም ምስል እት ልትዓወኖ እብ ቅድረቶም እግል ባልሖቱ ሸቁ ህለው።

መድረሰት ደረሰላሴ ኣሰክ 1,300 ደረሳይ ብእተ። እሎም ምን ኣወላይ ኣሰክ ሓምሳይ ለደርሶ ኣላት ካፊ ጀላብ እግል ልርከቦ፡ ምስል ክፈል ዴሽ 71፡ እዳረት ወፍሮዕ ተዕሊም እንዴ ትሳዴነ፡ ወሰክ ኣፍሱል ብኑይ ዲበ ህለ፡ ምነ ዐለቱ ህዬ ኣዜ ተሐይሰ። ከነባት እግል ኣትሳናይ ወመትዛባይመ ለነሰኣናሁ መባደራት ሰበት ህለ፡ ለመሕገዝ እት ልትቃለል እግል ሊጊስ እንሸቁ ህሌነ።

ተዕሊም እት ኩሉ እግል ልትባጸሕመ፡ እት ብሩር ወመዲነት፡ ኣክልሕድ እት ኣዋልድ ወውላድ ለልትባጸሕ ምህሮ እግል ለህሌ፡ ዐዳለት ተዕሊም እግል ተህሌ እበ እንወድዩ ካድም፡ ደሐን ክም ህሌና ቱ ለልትቀየም። በቃዐት ተዕሊም ለኣግደ መቀየሲነ ሰበት ተ፡ መርከዝ ተእሂል መደርሲን ባጥር ሰበት ህለ፡ ኣግቡይ ኣድረሶት ለኢደርሰው መደርሲንመ መጽኡነ ሰበት ህለው፡ ዲብ ብቅዓም መደርሲን እግል ንበድሎም፡ ድሩስ ነህይቦም። እሊ ህዬ፡ በቃዐት ተዕሊም እግል ትሰኔ፡ እብ ቁድረት መደርሲን፡ መክተብ ተዕሊም ወምን ኣቅሊም እበ መጽኦ ሰብ መቅደረት ተዕሊም ትሉሉይ ድሩስ ነህይብ። እት ቀበት መዳርሰመ መደርሲን ኖሰኖሶም ሕድ ለዐልሞ። እት ደረሰ ወዋልዴንመ ፈህም እግል ሊዚድ ሰሚናራት እንወዴ እሎም ህሌነ። እትለ ለሻርኮ ምስልነ ህዬ፡ ጀብህት፡ እዳረት፡ መሓብር ወጠን ወዴሽ ክልነ ምስል በቃዐት ተዕሊም እግል ትሒስ እንሸቁ ህሌነ።

ሰኣል፡ ዐቦት ለልኣርኤ መዳርስ ሚ ኣላት ተኣዳሉ እሉ?

በሊሱ፡ ደዓም ምን መአንብታይት እት ምግባይት ደረጀት ለትዐደየ ክልኤ መድረሰት ህለየ እግልነ። እሊ ለወዴነ እቡ ሰበብ፡ ደረሰ ኣካናት ረዩም እንዴ ጌሰው ሕኔት ደርሶ፡ እት ሸፍሮም ምህሮ ጀላብ እግል ልርከቦ ቱ። ሐቴ ዲብ ‘ላዕላይ ዐዲ’ ለህሌት ተ፡ ደዓም ዲብ እምትሓን ጀነራል 100 ምእታይት ለኣምጽኣት ወዮም ዓመትመ 91 ምእታይት ለነሰኣናሁ መባደራት ሰበት ተ፡ ለተጠውረ ልትረኤከ። ለገብአ ሕሉል ህዬ ፍገራቱ እባህ ትትረኤከ። ዲብ ዐዲ-ወሰኽ ለከሰትናሃመ እግል ሰኖታት ረዩም መአንብታይት ሌጠ ለዐለት እት ገብእ፡ ኣዜ ዲብ ምግባይት ዕዲት ህሌት፡ ዮም ዓመትመ ለነዓብየ መድረሰት ዐዲ-ንፋሰ ሰበት ነሐሰብ፡ ምስለ ከሰሶም ጀሃት እት መፋህመት ህሌነ።

ምስል ንኡሽ ዓማር ደረሰ ለገይሰ ኣሰክ ሳልሳይ ፈሰል እት ሸፍረን እንዴ ኣድረሰየ፡ እተ ባካተን ዲበ ህለየ ናይ መአንብታይት መዳርስ ለሓልፋመ ህለየ እግልነ። እለንመ እት መዳርስ ደረጀት መአንብታይት እግል ነዐዴ እንከድም ህሌነ።

ሰኣል፡ መሻረከት ሸዐብ እት ዐቦት ውብንየት ትሕትየት መዳርስ ሚ መስል?

በሊሱ፡ መዳርስ እት ወሰክ ወዐደድ ደረሰ እት በዜሕ ሐቀ መጽኣ ላዝም ብንየት ወኣላት ምህሮ እግል ትወሰክ ብከ። ሰበት እሊ ደዓም 11 ኣፍሱል ሐዲስ እት መዳርስነ መብዝሑ እብ መሻረከት ሸዐብ ትሸቀ። ኣሰክ ኣፍሱል ልትረኩብ ህዬ፡ ደረሰ ምን ምህሮ እግል ኢለኣትካርሞ ዳሳት እንዴ ሸቁነ እቱ ክም ደርሶ እንወዴ።

ሰኣል፡ ፍገራት ወጠንያይ እምትሓናት ደረሳኩም ከኣፎ ትቀየሙ?

በሊሱ፡ ለፍገራት ደዓም 57 ምእታይት ሑሉፋም ዐልነ፡ ዮም ዓመት ህዬ 60 ምእታይት ምን ደረሳነ ሑሉፋም ህሌነ። እሊ ህዬ፡ ምስለ እንከድሞም ቱ ለደረሰ ሰኒ ፈዳብያም ህለው ምንመ ይእንብል፡ ምስል ፍገራት ኣቅሊም ዶል እንርእዩ፡ ምዴርየትነ ዲብ እምትሓን 8ይ ፈሰል ደሐን ህሌት እግል ኢበል እቀድር። እሎም ደረሳነ ምን መደርሲኖም ወመድረሰቶም እበ ረኩቡ ኣምር ቶም ለሐልፎ ለህለው ድኢኮን፡ ክምለ ናይ መዳይን ሲናዶ ዝያደት ምህሮ ረክቦ ህለው እግል ኒበል ይእንቀድር።

ሰኣል፡ መሻረከት ኣንሳት እት ተዕሊም ከኣፎ ትትቀየም?

በሊሱ፡ እት ረውዳት 51 ምእትያት ኣዋልድ ተን። እት መአንብታይት 47 ምእታይት፡ ዲብ ምግባይት ደረጀት 42 ምእታይ ወዲብ ካልኣይት ደረጀት 38 ምእታይት ህለየ። እብ ምዴርየት ዐረዘ ምን እንርእዩ፡ መሻረከት ኣዋልድ 45 ምእታይት ባጽሐት ህሌት። መሻረከት ኣንሳት ልድህር ለህለ ጋር፡ መዳርስ ምግባይት ወካልኣይት ደረጀት እት ሸፍረን ሰበት ይህለያ ቱ። መዳርስ ካልኣይት ደረጀት እት ማይ ድመ ወዐረዘ ሌጠ ህለየ። እተ ብዕድ ክምኩም ደገጊት ናይ ምግባይት ወካልኣይት ደረጀት መዳርስ ምን ልትመደድ፡ ዐደድ ኣዋልድ ምስለ ናይ ውላድ ክም ወትመጣወረ ኣኪድ ቱ።

ሰኣል፡ ምህሮ ዐባዩ ወኣብደዮት ቅዌት ህዬ ሚ መስል?

በሊሱ፡ ምህሮ ዐባዩ እትለ ምዴርየትነ ደዓም ኣሰክ 720 ደረሰ ዐለየ እግልነ፡ ኩለን ኣንሳት ተን። እትሊ መትኣያስ ናየን ህለ ወእብ መስኡሊን ዳሕያት ለገብእ እለን መታብዓትመ ህለ፡ ደዓም እት ሰቦዕ ዳሕየት 19 ንቅጠት ዲበን ነኣደርስ ሓጌነ። እትሊ ለተጠውረን እግል ንታቤዕ ምስለ ነስኡሊን ዳሕያት ኣክልሕድ ክም ከትብ ወቀርኣ ንትየቀን ምነን። እብሊ በርናምጅ እንዴ ደርሰየ መናበረተን ለኣትሓየሰየ ሰብ ፈረዕ ኣንሳት ህዬ ብዝሓት ዶል ትርኤ፡ ደሚርከ ልትረየሕ። ለመስኡሊን ዳሕያት እለን ኣንሳት ምነን ለፈደበየ ጀዋእዘን ምነ ደገጊት ማል እንዴ ኣትፋገረው ሰበት ሰጅዕወን፡ እግል ልድረሰ ኣርደት ጣፍሐት እለን ህሌት።

እምበል እሊመ ናይ ምሴ ድሩስ ለነኣደርስ እተን ክልኤ መድረሰት እት ማይ ድመ ወዐረዘ ከሰትነ፡ ሰበቡ ከህረበት ምዴርየትነ ናይ ጣቀት ጸሓይ 24 ሳዐት ሰበት ገብኣት እግልነ፡ ለበክት ስካነ ክም ልትነፍዖ ምኑ ዋድያም ህሌነ። ደዓም ናይ ሳምናይ ፈሰል 76 ለገብኦ ሸቃለ ሕኩመት ወብዕድ መአሰሳት ኣድረስነ፡ ለንዮቶም እተ ኣካነ እንዴ ህሌት ለፍገራቶም ላኪን ብዞሕ ለተኣትናይት ኢኮን፡ ላኪን ዝያደት እግል ኣደቃቦም እንከድም ህሌነ።

ሰኣል፡ እት ኣክር ለትብለ ምን ብከ።

በሊሱ፡ ተዕሊም ናይ ኩሉ መጅተመዕ መስኡልየት ሰበት ቱ። መደርሲን፡ ደረሰ፡ ዋልዴን ወሰብ ሸርከት ሕበር እግል ልዋልዉ ወብቅዓም መዋጥኒን እግል ለኣፍሩ እትፋኔ። ዶር እዕላም እት ኣደቃብ በራምጅነ ሴድያይ ሰበት ቱ። እንቱም’መ ምን ጋንሖትነ ኢትሕመቆ እብል ወሹክረን።

መሐመድ እድሪስ

መጅልስ አምን ወለዛልም ቀራራቱ ድድ ኤረትርየ (40 ክፈል)

እብ ዶ/ር አሕመድ ሐሰን ድሕሊ
ተርጀመት፡ መሐመድ እድሪስ መሐመድ

ሓምሳይ ምዕራፍ

ተሕሊላይ ቅራአት እግል መሓደረት ነፈር ድወል ምጅልስ አምን

መኔዕ ምን ኤረትርየ ክምሰል ትረፈዐ

1. ሆላንድ፦ ወኪል ሆላንድ ዲብ መነዘመት ምጅልስ ቅራን ካረል ፋን ኣስቲሮም እብ ጀሀቱ፡ “መምለከት ሆላንድ፡ እብ ሰላም ወዐማር ቀር አፍሪቀ ድቁብ ወረዩም ጠያዐት በ። ሰበት እሊቱ ህዬ ዮም እግል ቀራር ዕልብ 2444 (2018) ለተአይድ ሶት ለሀብኑ። ቀራርነ ህዬ እግል እሊ ዲብለ መንጠቀት ለትከለቀ አሆታይ ተጠውራት ለህለ እግልነ ዛይድ ሚዛን ለለአርኤቱ። ፍንጌ ኤረትርየ ወአቶብየ ለትፈረመት እትፋቅየት ሰላም ታሪካይት ምስዳርተ። እሊ ህዬ ዲብለ መንጠቀት እግል ክልኢቱ እትፋቅያት ለለአሰኔ ወሰላም ወመስኩብት ለለአተርድ ቱ። ኤረትርየ ምስል እድንያይ መጅተመዕ እግል ትሸቄ አንበቶተ፡ እትፋቅየት ሰላም እግል አደቀቦት መትጻጋመ ህዬ ነሐምድ” ቤለ።183

1. ለእበ ትፈብረከት ሸክወት፡ እብ ምጅልስ አምን ዲብ ረአሰ ኤረትርየ ለትቀረረ ኢቃኑናይ መኔዕ ምስል ተጠውራት ቀር አፍሪቀ ዕላቀት አለቡ። ምጅልስ አምን፡ “ኤረትርየ እግል ሐረከት ሸባብ ሶማል ዐለከርያይ ወማልያይ ሰዳይት ተሀይብ ህሌት፡ እንዴ ቤለ ሐቀለ ሸካቱ ለሰቀየ። ለዲብ ሰነት 2009 ለአቅረበየ ሸክወት ለለአክድ እሰባት ክምሰል አለቡ ክምሰል አከደ ህዬ፡ እግል ቀረረዩ ቀራር ዕልብ 1907 እብ ቀራር ዕልብ 2444 ሸጥበዩ። ሰበት እሊ ሰፊር ሆላንድ አሳሰ ለአለቡ አሰባብ እንዴ አቅረበ ሐቃይቅ እግል ገልበቦት ለወደየ ጀርቤ ወለ እግል ዎሮ ለትቀሸሸ ኢኮን።

2. ናይ ክልኢቱ ዕላቃት ኤረትርየ ወአቶብየ፡ ቀራር መኔዕ ምን ኤረትርየ እንዴ ኢልትረፈዕ ዲብ ዳይመት ሓለት አቅበለት። ዲብ እሊ ጋር እሊ ህዬ ምጅልስ አምን ለተልሀዩ ዶሮ ይዐለ። ለአማን እብ ቃብል እሊቱ ለዐለት። እብ ለትፈናተ ዕሙቅ ለቡ ሰያሰያይ፡ ዲብሎማሰያይ፡ መሕበራይ ወእቅትሳድያይ ዕላቃት አሰመረ ወአዲስ አበበ እበ ዎሮ እንክር፡ እብ ፈድል ንዳል ገባይል ኤረትርየ ወአቶብየ ህዬ እበ ካልእቱ ዲብ ዳይመት ሓለት ለአቅበለት። ዘበን ንዛም ወያኔ እንዴ አክተመ፡ እግል እድንያይ ቃኑን ለለሐሸም ሐዲስ ንዛም ህዬ ዲብ አቶብየ ሸበ። እሊ ህዬ ልጅነት ተንፈዝየት ኢህወደግ (ናይ ልብን ንዛም አቶብየ) እግል ቀራር መፈወድየት ሕዱድ ኤረትርየ ወአቶብየ ክምሰል ትከበተዩ ወዲብ ፈዓልየቱ ዱሉይ ክምሰል ህለ ዲበ አከደ እቱ ወክድ፡ ዲብ ዮም 5 ጁን 2018 እበ አፍገረዩ ሸሬሕ ቱ ደንገሕ ለገብአ። ርኢስ ወዘረእ አቶብየ ዶክቶር አቢይ አሕመድመ ዲብ ዮም 18 ጁን 2018 ዲብ ጀልሰት ፓርላመ አቶብየ፡ እግል እሊ ዲብ ቀራር መፈወድየት ሕዱድ ለመጽአ መባጥር ሐዲስ አቶብየ አከደዩ።

3. ክምሰለ ሰፊር ካረል ፋን ኣስቲሮም ዲብ ሸርሑ ለቤለዩ እንዴ ኢገብእ፡ እብ ቃብሉ ደውለት ኤረትርየ ዲመ ምስል እድንያይ መጅተመዕ ዲብ ትከድም ቱ። ዝያደት እግል ወደሑት ህዬ፡ እድንያይ መጅተመዕ ብዕድ ቱ፡ ምጅልስ አምን ህዬ ምኑ ለኢልትፈንቴ ቱ። ክምሰለ ልትአመር፡ ደውለት ኤረትርየ፡ ምጅልስ አምን ዲብ ሰያሰያይ ሕሳባት መንጠቀት ቀር አፍሪቀ እንዴ ትብገሰ እብ ናይ ሐሰት ሸክወት ዲብ ረአሰ መኔዕ ቅሩር ዲብ እንቱ፡ ምስሉ መትዓዋን ኢረፍደት። ዝያደት ህዬ እግለ ምጅልስ አምን፡ እሰባት እበ አለበ ናይ ሐሰት ሸክወት ዲብ ረአሰ ለሓለፈዩ ኢቃኑናይ መኔዕ እግል ፈደሑት ዲብ አሰመረ ወኒውዮርክ ዲብ ክለን መዳይን እዲነ እበ ህለ ሰያሰያይ ወዲብሎማሰያይ ወሳእል፡ እንዴ ኢትትሐለል ትጻገመት። አሚን ዓም እግል ኖሱ ፍንቱይ ልኡክ ሕኩመት ኤረትርየ እንዴ ገብአ ምስል ወዚር ሐርስ አረፋይነ በርሄ፡ ሰፊር ግርማይ ገብረማርያም እንዴ ገብአ፡ መውቀፍ ኤረትርየ ዲበ ትመህዘት ሸክወት ሐሰት እግል ወደሑት፡ አሰክለ ዲብ አሮበ ወላቲን አሜሪከ ለህለየ ዳይማት ወኢዳይማት አንፋር ድወል ምጅልስ አምን ዝያረት ዋዲ ቱ።

2. ኢኳቶርያል ጊኒ፦ ወኪል ኢኳቶርያል ጊኒ ዲብ ምጅልስ አምን ኣይሱኖ መቢንጉኖ ህዬ ዲብ ሸርሑ፡ “ልኡክ ጀምሁርየት ኢኳቶርያል ጊኒ እግል እሊ ዲብ ቀር አፍሪቀ ለትከለቀ ዳይናሚክ ሓዲስ ዲብ ወግም እንዴ ኣተ፡ እግል ቀራራት ዕልብ 2444 (2018) ለትአይድ ክርን ህበ። ዲብሎማሰያይት ዕላቀት ኤረትርየ ወሶማል እግል መደት ረያም ሐቀለ አትካረመት እት አካነ ቃብለት ህሌት። እሊ ህዬ መትፈናታዮም እግል ህወናት ዲበ ወድዉ ጸገም ለዐቤት ምስዳር ቱ” ዲብ ልብል ሸርሑ።[184]

1. ክምሰለ እሰልፍ ለርኤናህ፡ ዲብሎማሰያይ ኢኳቶርያል ጊኒ “ዲብ ቀር አፍሪቀ ለትከለቀ ዳይማኒክ ሐዲስ፡” ለቤለዩ ወምጅልስ አምን ዲብ ረአሰ ኤረትርየ ለትቀረረ ወለትብለሸ መኔዕ፡ ዱቅሪ ዕላቀት ይህሌት። አንፋር ምጅልስ አምን ቀራር መኔዕ እግል ቀረሮት ለትነፈዐ እበ ምስምሰ ብዕደት፡ ዲብ መንጠቀት ቀር አፍሪቀ ገይስ ለህለ ሄራር ሰላም፡ መትሰዳዳይ ወተዓውን ህዬ ብዕድ ወለትፈንታ ቱ። ሰበት እሊ ሕነ እንሸርሑ ለህሌነ ጋር ክምሰለ ህለዩ እብ ዋዴሕ ባይን ወመፍሁም እግል ልግበእ አሸየእ ዲብ ሕድ እግል ልትሐማሸር አለቡ።

2. የምክን በዐል ሰልጠት ኢኳቶርያል ጊኒ እግል ዕሙቅ ታሪካይ፡ ሰያሰያይ ወመሕበራይ ዕላቀት ኤረትርየ ወሶማል እግል ኢለኣምሩ ቀድር ገብእ። ሶማል ዲብ ዐለም ለሐቴ ዎሮ ረአሰ ደውለት ምን መባጥረ ተወዝ እንዴ ኢትብል፡ እግል ሰውረት ኤረትርየ ሐድ መቅደረተ ሰያሰያይ፡ ዐለከርያይ ወማልያይ ሰዳይት ለወዴት ደውለት ተ። ሰዳይት ለወዴት ዲብ መጦር ዓድል ሐቅ ተቅሪር መሲር ሸዐብ ኤረትርየ ለበጥረት ደውለት ተ። ለለአሰፍ ላኪን ቀደም ሐድ ኣርበዕ ወሬሕ ምነ ኤረትርየ ምን እስትዕማር አቶብየ ወሴድየቱ ናይ ምውዳቅ ወምፍጋር ቅዋት - ዲብ ዮም 24 ማዮ 1991 - ለተሐረረት እቱ ወክድ፡ ንዛም ርኢስ መሐመድ ሰያድ ባሬ ዲብ ዮም 27 ጃንዋሪ 1991 ወድቀ። ደውለት ሶማል ህዬ ዲብ መሻክል ትሸመመት። ናዩ ሸንርብ ህዬ ልሰዕ አሰክ እሊ ሃድል ህለ። ዱቅሪ ሐቀ ሕርየት ኤረትርየ፡ ናይ ዶሉ ሕኩመት ኤረትርየ ክላፍ ሶማል እግል አሰከቦት እግል መሰኡል ቀድያት ካርጅየቱ ሸሂድ መሐመድ ሰዒድ ባርህ አሰክ መቃዲሾ ለአከ። አሰክ እለ ላኪን፡ ምን አፍካር ሐዋን እንዴ ትብገሰው ለትፈናተ ናይ መንጠቀት ወእዲነ ጀሃት እግል በዳሪት ኤረትርየ እግል አተቅለያት ትሳሰዐው። ምናተ ኤረትርየ እበ ሳደፈየ መታክል እንዴ ኢትፈርህ፡ እብ ቃብል ናይለ ወካይል ሶማል ወሶማልዩን እግል ልግብኦ ለለሐዙ ጀሃት፡ እግል ሐው ሶማልዩን መሻክሎም ኖሶም እግል ልፍተሐ ዲብ ሰድየቶም ክሉ ለልትቀደር ሰያሰያይ ወዲብሎማሰያይ መጅሁዳት ወዴት ወትወዴ ህሌት። ክምሰለ ልትአመርመ ዲብለ ዲብ ዮም 26 ዲሰምበር 2006 ዲብ ረአሰ ሶማል ለጀረ ወራር አቶብየ፡ ዲብ ዐለም ለሐቴ ረአሰ እብ ሸደት ለሰቀቱ ደውለት ተ። ምጅልስ አምን ወብዕዳም ናይ መንጠቀት፡ ቃረት ወእዲነ ተናዚም ላኪን ሕሰ ይአፍገረው። ዲብ ሰነት 2007 ህዬ ሕኩመት ኤረትርየ “ምሸክለት ሶማል እብ ሶማልዩን ሌጣ ቱ ለልትፈተሕ” ምነ ትብል እምነት እንዴ ትብገሰት፡ ክሉ ተናዚም ሶማል እምበል (ሐረከት ሸባብ) ሙእተመሮም እንዴ ወደው፡ እምበል ናይ በረ መትኣታይ እብ ታመት ሕርየት እብ ቀድየቶም ተሐይስ ተሐምቅ እግል ሊበሎ፡ ዲብ አሰመረ ውጡይ ቴለል ከልቀት እሎም። ሶማልዩን ውጡይ ቴለል ሐቀመ ትከለቀ እሎም መሻክሎም ኖሶም እግል ለአሰክቦ መቅደረት ቦም። እብ ቃብል እሊ ናይ መንጠቀት፡ ቃረት ወእዲነ ጀሃት እግለ ዲብ ሕድ ለኢበይእ ወእብ ድመል ለትመለአ አጄንዳቶም እግል ዐወቶት፡ ቀድየት ሶማል ምን ሐምረጎት ግረ ኢልብሎ።

3. ቦሊቭየ፦ ሰፊር ቦሊቭየ ዲብ መነዘመት ምጅልስ ቅራን ሎረንቲ ሶሊስ እብ ጀሀቱ፡ “ልኡክ ዐጄ እበ ልኡክ ብሪጣንየ እግል እሊ አዜ እብ ሕበር ለሓለፍናሀ ይማም ቀራር ዕልብ 2444 (2018) ዲብ አዳላይ ለተልሀዩ ዶር መትዐጃቡ አከደ። ሚሳቅ መነዘመት ምጅልስ ቅራን ጀዘ እብ ዓመት እበ ዲብ አርድየት ለህለ ሓድር ተጠውራት ላብድ እግል ልትጌመም ቡ” እብል ቤለ።185

1. መኔዕ እብ አሳስ ሚሳቅ መነዘመት ምጅልስ ቅራን እግል ኖሱ ሀደፍ ኢኮን። ሰበት እሊቱ ህዬ ምጅልስ አምን መሰኡልየት እድንያይ ሰላም ወአምን ለረፍዐ ክፋል ምን ገብኦ፡ ዲብ እለ ቀድየት እለ ድጉግ እግል ልግበእ ቡ። ምናተ ጀዛመ ሐትሐቴ ዶል፡ ሐቴ ሳብተት ነፈር ርኡይ አው ስቱር ሀደፍ እግል አተላላይ እብ ክምሰል እሊ “መራቅባይ ሐሸም ሶማል ወኤረትርየ” እግለ ዲብ ቀር አፍሪቀ ለህለ ሀደፍ አሜሪከ እግል ዐወቶት ዲብ ረአሰ ኤረትርየ ለአቅረበዩ ናይ ሐሰት አው ለትዘወረ ተቅሪር እንዴ ቀደመ፡ ዲብ ረአሰ ምጅልስ አምን ለትቀሰብ እቱ አግቡይ እግል ልግበእ ቀድር።

2. ዲብ አርድየት ለህለ ቴለል ሓድር ክምሰል ሰፊር ሎረንቲ ለሸርሐዩ፡ እብ አሳስ እሊ አሰልፍ ለሸርሐናሀ ሐብሬ፡ ምስል ቴለል ኤረትርየ ዕላቀት አለቡ።

4. ፔሩ፦ ሰፊር ጆስታፎ ሚዛክዋድረ ዲብ ሸርሑ፡ “እሊ ዲብ ረአሰ ኤረትርየ ለጸንሐ ጀዘ ለሸጥብ ቀራር ዕልብ 2444 (2018) እብ ታመት ሶት ሐሊፉ፡ ምነ ፍንጌ ኤረትርየ ወግዋሬሀ ንቃሸ እግል ልግበእ ለትረአ አሆታይ ተጠውርቱ ለልትብገሰ። እሊ ህዬ እግለ ዲብ መንጠቀት ቀር አፍሪቀ ለዐለ መሳድድ ለለሀውንቱ” ዲብ ልብል ሸርሐ።

1. ወኪል ፔሩ ክም ክሎም ብዕዳም ወካይል እብ ሰበት ጀዛቱ ለተሃገ። እግል አሸየእ እብ አሰማዮም እግል ልሰመዎም ሰበት ኢሐዘ ህዬ “መኔዕ” እግል ሊበል ኢሐረ። እብ ህግየ ብዕደት ህዬ ለዲብ ቀር አፍሪቀ ክሉቅ ለህለ ሰያሰያይ መሰኢት ምስል ረፈዕ መኔዕ ምን ኤረትርየ ዕላቀት ለአለቡ እት እንቱ እግል ለአትዳብጡቱ ለጀረበ።

2. ሰፊር ፔሩ፡ እብ ሰበትለ ምጅልስ አምን ቀራር 1907 እንዴ ሓለፈ ዲብ ረአሰ ኤረትርየ መኔዕ እግል ልቀርር ለቀሰበዩ መሰምሰ ልግበእ ወእብ ሰበትለ እብ ቀራር ዕልብ 2444 እግለ መኔዕ እግል ልሸጠቡ ለቀሰበ አሰባባ ለህበዩ ሸርሕ ኢህለ።

ዕንቋሪ

ከልሹም መሐመድ

ሕላይ፡ ሸዑር ለቀሰቅሱ ሸዕር

እት አቅርደት ሐይ ሕለት ሶዳን ለትነብር እት ሰነት 1983 ለትወለደት ዲብ ዕምር ሰልፍ አርበዓታት ለሀሌት አሰይደ ኣምነ ኣድም መሐመድ ሸግራይ ሔልያይት ወሻዕረት ተ። እት መስረሓት ለትፈግር ወእንዴ ሰጀለት ለትነሸር እንዴ ኢትገብእ እግል ረሐ ተሐሌ። ሕላይ ለቀሳቅሰ እተ ቴለል ዶል ለሀሌቱ ሀዬ ለተሐሌ። ወኪል ወካለት አክባር ኤረትርየ ምዴርየት አቅርደት ሳሕፊ ሓጅ ሚጀር እምሕቡር ምስለ ዐለ። ለሀጅኩም ክእነ ትመስል፦

ሰኣል= አሰይደ ኣምነ፡ ዮም ሚ እግል ትሕለይ እነ አው እግል ተአሰምዒነ ተሐዚ፡ እንቲ ወሸዕር ሀዬ ከፎተ ምስንዮትኩም ወቅርብኩም?

በሊሰ= አነ አሐ ዐለት ናይ እምዬ ወአቡዬ፡ ወሐቀ እምዬ ትረሐመት ለአሐ መሻክል ገብአ ዲቡ፡ እሊ እት ሰነት 2016 ሐስለ። ወእት መሕከመት በጽሐነ ወሐቀ ከም ጅህድ ወተዐብ ለአሐ ከእግልዬ ተሐከመት። ሕክምት ዲብ እንተ ለእናስ ክም ከልአየ አነ ቀደም ለሀ ሸከ ወመሻከየት ወአብያት ፍርድ አምር ምንመ የዐልኮ ትቀሰብኮ፡ ወክም ሸኬኮ ለእናስ ተአሰረ ወአነ ወረቀት ተንፊዝ (ለፍርድ እት መዓል እግል ልውዐል ለተአዝዝ ወረቀት) እበ እግል እምጸእ ተሐበርኮ ወአምጸእክወ። ወእት ረአሰ እለ ወረቀት እናስ ዎሮ አዳሙ ምን ሶዳን መጽአ ወአፍገረዩ ከይግባይ (እስትእናፍ) እጠልብ ቤለ ወትሰመሐ እሉ። ከእተ ካልእ ፍርድ ለአሐ እግሉ ተሐከመት። እለ አነ ሀሩር አፍገረት ምንዬ። ምነ ለተአኬ ሀዬ "ምስለ በጥር ዎሮመ ኢረኤነ ከእበ ይግባይ እንቤ ከሸኬነ" ቤለው ለትብል ሀግየ መጽአተኒ። እሊ ክሉ ከብጄ አንደደ፡ ከለሕላይ ሐዚኮ እቡ እሊቱ። በዲርመ ዶል ሐርቅ ወእትሰፍለል ሐሌ።

ሰኣል= ለአሐ ናይ ዋልዳይትኪ ሰልፍ እግልኪ ተሐከመት ወሐርመ እግለ ልትቃረመኪ ዐለ ተሐከመት ከሚ ትብይ ዲቡ፤

በሊሰ= እቤ ዲብ ሰኒ!

"ዐምነ ለእናስ ዐቢ ድወል
ኢቃውሙ
ለደስቱር ዎሮቱ ወክድ
ሀቱ ለአፈግሩ
አመት እብ ትሕት-ትሕት ሀተ
ትፈናቅሉ
ምን ለአብጠሐኒቱ አነ እግል
አፍሀሙ" እቤ ቀደም።

ወሐርመ ክእነ እቤ፦

"ፈጅር ሳዐት ሰማን እሊ
መክተብ ተአቴ
ትትገሴ ትውዕል አሰክ ምድር
መሴ
ገድየት በዲር ባይደት ወእንተ
በላሸ ትብዴ
ኤረትርየ እም ዐባይ ለረድኢት
ኢተሐዴ
ኤረትርየ እም ዐባይ መስኪን
ከብደ ለዐቤ
ተእሪክ ቀደም ሀለ ዮም ኢኮን
ወአዴ
ንግበእ ክም ቀዳምነ ንብጠር
እት ሐቴ እዴ።
ንሱራም ዶል ሀጁም ኢለፈግሮ
እብ ሰከይ
ወኢአበድሮ እብ እዴ
እማነ'ተ ሹሀደ ከፎ ከብዶም
ትብኬ
አነ እሊ ማልዬ ንቱል ሀለ እብ
እዴ" እቤ።

ኣክር ሀዬ ለአሐ ሐሌክወ እብ ርዋየት- ለርዋየት ናይ ሓምድ ዐብደለ ትሻብሀ። ክእነ እቤ ዲቡ፦

ሰኣል= ወህበት ብኪ መስለኒ ወሕላይ ናይ ቀዳምያም አበውኪ ወእማትኪ ጻብጠት እንቲ፡ ለሕላይ ከፎቱ ለመጽእ እግልኪ ትኩቲቡ መምን ረአሰኪ ትቢሉ?

በሊሰ= ለሕላይ በዲር ውራሰቱ ሰበት ሀሌት እግልዬ ወለልብዬመ ሰበት ሐፍኑ፡ ወለአሐ ዲደት ወዴት ዲብዬ፡ ለአበውዬ ወለአብዕቦታቼ ለቀዳምያም እሎም ሰኒ ትሰፍለልኮ። እሲት ምን ትትሀዴ ለአተሉ ዐለው ወእናስ ምን ለሀዴ ሰዳግ ምን ገምም ለአተሞ ዐለው። ዐጄ ፍራሰ ዐለው፡ ዲብ መናድሊን መናድሊን ቶም ተእሪክ ቦም ወእት አየ ጠሪቀት ሰኒ ወዱ ዐለው። እብ ረአሶም፡ ማሎም፡ መጽዕኖም ወነሐሮም ሰውረት ከድሞ ዐለው። ለአዳምዬ ሹሀደ ብዝሓም ሰበት ቡ አነ ስፍሊል ብዙሕ ዋድየት አነ። አናመ ኖሼ ውላጄ ዎሮቱ ወአቡሁ እንዴ ሸሂድ ገብአ ሐቀ ኢትረከበ ወእንዴ ሕያይ ገብአ ረአሱ ኢትረከበ ከእብሊመ ሀማት ብዙሕ ብዬ፡ ከለሕላይ ሰበብ እሊታትቱ ለመጸአኒ።

ዎ ማሌ ለአውላይ ኬደዩ ማሌ
ለአውላይ ኬደዩ
ምን ውሉድንሁቱ አበሐመድ
ምን እንብል
እንትል ሐማሴን ተ ክለ ምዕሎት
ለትብል
እንትል ደንከሌተ ሚነት ባጤዕ
ምን ትፈግር
እንትል አልመዳተ ደብዐት
ለሕበር ተአተጥልል።
ለወአት መቶበተ ሳይተት ምን
ቀዲተ ለሀይከ ምን ለሀይ ለጅእር
ሚዶል ገብአት ሀዬነት ዳየ እንዴ
እነብር
ወምዶል ገብአት ጀዲደት ከአዴ
ነሰበት ተፈግር
ተእሪክ ዎሮ እት ጅደ ተእሪክ
ዎሮ እት ትሳፍል
ሐሰት ምን መስለኩም ንቃልዕ
ገፋተር
ለማለ መዓከ-መዓከ አብዴቱ
ኤጅ እለ ኢተስትህል
ክሉ ልሳዕደኒ ሸዕር ለለፈግር።
ማሌ ለአውላይ ኬደዩ ታሬ ሀለ
ቤለው ለዴን ወለት ዕመር
ሕካየት አዴ መጥአት አዴ
አርኡነ መሕበር
ወድ ሓምድ አሰኡለ ክቡብ
ሐራጥ መሕበር
ምን አብ ሰኒ ገጠ ለሐየት
እንሸለሸል
ወምን ብእሰ ሰኒ ገጠ ክቡብ
ኢለከጅል
ለብሩር ንጣፉ ጋሻይ ጎሩ
ለሐድር
ለማል እሎም ክልአት ከፎ ገብእ
ክፈል

ምሸዊት ወዴት ዲብዬ ግድዐት
ወለከደን።
ደምባይ ፈቀድኮከ ቀጢን
በሐመድ ዑመር
ዶል ለመሕበር ልትጋሴ ላውያይ
ኢልትዐደል
እለ ኣነ ከርከረዉኒ እተ ዐስር
መንደር
ማሌ ለውላይ ኬደዩ፡ ማሌ
ለውላይ ኬደዩ
ማሌ ለውላይ ኬደዩ፡ አነ እምበል
ግድዐት ሚ ብዬ ዕድር
ሐመድክዉ በዐልዬ ለውዳዩ
ፍክር
ዶልከ ሐቴ ትመጥእ ወዶልከ
ሐቴ ተአድህር
ወለት ሓግላም የአነ ወለት
ራክባም ምን አሰል
እለ ወለት ኤጅ እንትል እምዬተ
ወእንትል አቡዬ እብል
ምን ጠገም ወድ ሓምድ ተ
በዲር ጣንሐት ተ ምን አሰል
ሕቡን ገይሰ ጋሻየ ሐሀ ላተ
ከፍል
አብዕብዬ ልትደሐሮ እቡ ሚ
ዶል ገብአ ክብር
ማሌ ለውላይ ኬደዩ
ማሌ ለውላይ ኬደዩ ለወአት
ክቡብ ደምባዬ
አምዕል አማን ትመጥእ ድራር
ቀብር ወህዳዬ
ሐሰት ምን መስለኩም ሰአሎ እበ
ረሀይ ዐባዩ።
መስከበ ሖርም አይበድ ቱ
ለምዕዳይ
መስከበ ሖረም አይበድቱ
ለምዕዳይ እግል ረሺደተ
ኢተአትብግስ ተላይ
መታዊ ለእገረ መሰል እገር
ዕራይ
ምሸዊት ወዴት ዲብዬ ከእበ
መጥአ ለሕላይ
እሊ ለአሳስቱ ሐር ሀለ ለሕላይ
ማሌ ለውላይ ኬደዩ፡ ወማሌ
ለውላይ ኬደዩዩዩ. . .

ሰኣል= እግል እሊ እብ ሕሸመት ትነብሪ ዲቡ ለሀሌኪ ወጠንኪ ወለፍራሰ አዳምኪ ሚ ትብይ ዲቦም፡ ሚ ሐሌኪ እሎም።

በሊሰ= እግሎምመ እቤ እሎም

ኤረትርየ እም ዐባይ መስከብ
ሸዐብተ ወንዋይ
ኤረትርየ እም ዐባይ ጨበል
ገብአ ለአባይ
ጨበል ገብአ ወያኔ አሰክ
ስሙ ትከሬ
ኤረትርየ ትትወቀል
ወእተ ተእሪክ ትዘከር
ሐየት ግሱይ እት መንበር
ደብር ዐቢ ኢልትፈገር
ኢቃውሙ ለድወል
እለ ግዊት ግንሐተ
ኢተሀይበ ለአርደተ
ለእማነ'ተ ሹሀደ
ሓዩት ሀለ ለዔቅበተ
ኤረትርየ ከዱረት
ኢተቃውመ ለዱለት
ጀላብ ከድረ ሶታይት
ሕኩር ገአነ ወማይት
ዶል ሀጁም ልታሌ
ንሳል እሳት ልትጋሌ
ጎኩም ትጥዕም ግንዳሌ .
. .
እቤ።

ካልእ ሕላየትመ ብዬ
ልሌ ልሌ ላሌ ልሌ ልሌ
ላሌ ይእንሰእየ ለሕላሌ
ኤረትርየ እም ዐባይ፡
ኤረትርየ እም ዐባይ
የሰረት እሱር ዝናረ ተነድሙ
እግል አባይ
ሴዕ ለቀምየት ሐቴተ ለእዴነ
ዐዶነ ለገብእ መንዴረቱ ከሬነ
መሲሕ ለገአ ወእስሌማይ
ሐቴተ ለእዴነ
ምድር እንዴ አብረድንሁ

ዐለኬፍነ ሀሌነ
አደሐ ጸዕደ ቤን አምሱይ
ዓሲመትነ አቴነ
ትረፍርፍ ሀሌት ሶታይት
ረፍርፍ ሀሌት ሶታይት
አካን ለአውኪር ከዩደ
ሕኩር ትወዴ ወማይት
ጨበል ተሐተ ለአፈግሮ
ጀንፍልዎ ለማይት
ተእሪክ ስጉር ብዬ ንቃሊዕ
ገፋተር
እንሰር ወኣውሉት እሙር
እት ክሉ መናድር
ዓየ እብ ደንበሩ ሚዶል
ገብአ ጃፍል
ወድ ግሰተ ውሉድነ
ሕምብራሀ እግል ነኣምር
ሐሰት ምን መስለኩም ሰእሎ
እበ ለድወል
ተእሪክ ኖሱ ልትህጌ
መክቱብ ሀለ እት ገፍተር።

ሰኣል= አየ ወክድ መጽእ እግልኪ ለሕላይ ወለትልተል?

በሊሰ= ምድር ወክድ መሴ ወበይንከ ዶል ትገብእ ትትፋቀድ። ለማይታም ወለሀለው፡ ወለእተ በሸርከ ለሀሌት ሓለት፡ ለትርእዩ ወለትሰምዑ ተአትዋይን። ለከብድመ በዲር ሐሸወት ሰበት ሀሌት ዲበ ለሕላይ መጽእ። ሰፈላል ወሀሩርቱ ለለመጽኡ።

ሰኣል= ምን አቆኪ ለኢትከርየ ውብዙሕ ለትደጋጊመ ሕላየት እሰዋተ?

በሊሰ= እለ አዜ ሐልየ ለጸንሐኮ ናይለ ፍራሰ ወሹሀደ እደጋግመ። እግል ሹሀደ ወወጠን ለሀሌት እዴ ሕሸመት ዐባይተ፡ እቦም ለልትሃየን ይእፈቴ። ለሓለት ናዬመ ሀሩረ ብዙሕቱ፡ ለማልዬ ትዉይ ሰበት ሀለ ራሐት አለብዬ፡ ለናይለ አሐ ዶልከ ሐልየ። ቀድየት ናይለ እናሼመ ዲብ ሐቴሀ ምን ኢበጽሐት ሳክበት የአነ፡ ሐለትቼ ለኢከርዐተኒተ ትበጸሕ ለእብለ አካን እግል እብጸሕ ወእግል እትሰአልቱ።

ሰኣል= ሐቅ ሰበት ኢበዴ እንሸለሀ ክሉ እንዴ ረትዐ እኪ ተአሰተርሐ፡ እንቲ እበ መቅደረትኪ እግል ሔልየት ልግቡእ ወፈናንያም ብዕዳም እግል ትሰደይ ወትረሸዴ ሚ ትወዴ፡ ለሸባብ ለአዜ ለአኑቡዩ ሀለው ሀዬ ከፎ እግል ትሰደዮም ትቀድሪ ወተሐዚ?

በሊሰ= ቀደም አዜ ለትሰአሌኒ ልግበእ ወለሀብክዉ አለቡ ወእት መናሰባት ዕፈ ዓዳት ወምሴት አሸዓር ሹርከት የአነ፡ ግረ እለ ላኪን አወል ረቢ ሰላምነ ልጽበጥ እነ ወእት ተጠውር ቀደም ለአብለነ፡ አነ ምንዬ ለትትሐዜ እግል ኢዴ ዱሊት አነ ወእንሻላህ እት ክሉ እሻርክ።

ሓለት ሐርስ ምዴርየት ከርከበት

ሰሕፊ፡ ሳልሕ ገመ
ሙሰውር፡ ክብሮም ጸሃዬ

ናይ ዮም መውድዕነ ሓለት ሐርስ ምዴርየት ከርከበት ለገንሕ ምስል አሰይድ ነገደ ገብሬኣብ መስኡል ሐርስ ምዴርየት ከርከበት ለገብአት መቃበት ለከሰስቱ። ከእግል ዮም 1ይ ክፋሉ እንቀድም እኩም።

ፈሬዕ ወዛረት ሐርስ ምዴርየት ከርከበት እብ አርበዕ አቅሳም ለትከወነ እትገብእ ቅስም እዳረት ወማልየት፡ ቅስም ርዝቅ እንሱስ፡ ቅስም ርዝቅ ገማል ወቅስም ርዝቅ ሕፍዘት ረይ ማይ ወትርበት እንዴ ገብአ 10 አንፋር እንዴ አትፈረረ ከድም ሀለ። ለበዝሐ ናይ ሐርስ ለህለ እሉ ህዬ እት ባካት ሀማሽ ድበ ወህምቦል ቀጨጭ ሰበትቱ ክልኦት ነፈር ዲብ እለን እዳረት ደዋሐ ለህለ ሸቅል እግል ልምርሖ ዲብ እለን እዳራት ደዋሐ ህለው።

ዕሙማይ እትለ ምዴርየት ለህለ ነሻጣት ሐርስ ዶል ንትህጊ፡ ሰልፍ ለመጽእ ቀደም 100 ሰነት እብ እስትዕማር ኢጣልየ ግጥን ልትሐረስ ለዐለ በርባሮ ለልትበህል ባካት አመላይት ለህለ አርድ ወአስክ ባካት ፍሊ ለልትበህለ ሎካይብ ለለትሓድድ መዐደይ መሓዝ በርከ፡ በዲር ገምል ለዐለ እትሊ ወክድ እሊ ዲብ መንፈዐት ውዕል ለኢህለ አርድ ህለ። ምኑመ ወኬን ርሐብ ጋድሞታት ዲብ መንፈዐት ለኢዋዕለ ህለ። እት መንፈዐት ውዕል ለህለ ህዬ ሐድ 105 ሄክታር ለገብእ ዲብ አጥራፍ መሓዝ በርከ እብ ረይ ገምል ለዐለ እትሊ ወክድ እሊ ምስለ ሸቁይ ለህለ ዐቢ ከዛን ከርከበት ለመጸዩ ወእቡ ማይ ለትመለአ 30 ሄክታር ለገብእ እንዴ አንቀስከ ለተርፈ ጋምል ህለ። እት ባካት እዳረት ደዋሐ አመላይት ወምን መሓዝ ሳወ ለሰቴ እት ባካት እዳረት ደዋሐ ድርፈ እትለን ክልኤ ሐድ 43 ጀራዲን ህለ። ናይ ሐን ከረም ለልትዘራእመ ሐድ 3000 ሄክታር ለገብእ ግራህ ህለ።

እትሊ ወክድ እሊ ህዬ ዲብ ምዴርየት ከርከበት ዝያድ 3 ሚልዮን መትር ኬት ማይ ለጸብጥ ከዛን ብኑይ ሰበት ህለ፡ ምስሉ ለልትጸበጥ ዲብ እለ ምዴርየት ገብእ ለህለ ነሻጣት ሐርስ ለከሰሰ፡ ምን ምዴርያት ነቅፈ፡ አስማጥ ወከበሰ ብዙሕ ሸዐብ ክሩይ ዐለ። በክት ናይ ማይ እንዴ ተህየበዮም ምን ከዛን እግል ለአግምሎ ትበገሰው። እብሊ ህዬ ለሸዐብ ብዙሕ ተቅዩር እምጹእ ዐለ። ምናተ እብ ገሌ ገሌ አሰባብ ለናይ ማይ ሂበት ሰበት አትካረመ ዲቡ ለዐለው ሐድ 909 ሐረሱቶት ምን ከዛን ልትነፍየ ለዐለው እግል ልነፍየ ሰበት ኢቀድረው፡ እትሊ ወክድ እሊ በጥር ህለ። ዲብ ሙሰተቅበል ላኪን ሰእየት እንወዴ እግልሚ ርኢስ ኢሰያስ ዲብ እሊ ለሐልፈ ወክድ ምን ናይ ሳወ መድሐራት እንዴ መጽአ ዝያረት እተ ለወደ እቱ ወክድ ማይ እግል ልትህየበ ምስል ሙዲር ምዴርየት ናቀሸ ወሐብሬ ሀይብ ህለ። ሰበት እሊ ማይ እግል ልትህየበነ ንጸበር ህሌነ። እግልሚ ዲብ ሐን ከረም ሌጠ በደል ነሐርስ ምን ከዛን እንዴ ትነፋዕነ ዲብ ሖል ክልኤ ወክድ እግል ነአግምል።

እሊ ክእኒ እት ህለ፡ እብ ዐቢሁ ለውዛረት ሀደፍ ሰበት ህለ እግለ "ነብረ እግል ክሉ እት ክሉ" ለልብል እግሉ እንዴ ጸብጠት ትትሐረክ ህሌት። ሕነ ህዬ ሐረስታይ ሐብሬ ወፈሀም ክም ረክብ ወእብ ሰበት መትነፍያት ሸፍር ክም ለአምር ክልዶል ተዕቢኣት እንወዴ። ምስል እሊ ዮም ዓመት ሐድ 480 ሊትር ለገብእ ፈሻይ ሸፍር ምን መርከዝየት ለመጼነ እግል ሐረሱቶት እንዴ ተህየበ ነቲጀት ሰኔት ርክብት ምኑ ህሌት። ሐረሱቶት ህዬ መንፈዐቱ እንዴ ኣመረው ዝያድ እግል ልርከቦ ጠልቦ ህለው። እብሊ ሕናመ ለፈሀም ዝያድ እግል ልዕቤ ሐብሬነ ነአተላሌ ህሌነ።

ሰኣሊ ክብሮም ጸሃየ

ሓለት ሐርስ ምዴርየት ከርከበት ለገንሕ ምስል አሰይድ ነገደ ገብሬኣብ መስኡል ሐርስ ምዴርየት ከርከበት ለገብአት መቃበት ለከሰስቱ። ከእግል ዮም 1ይ ክፋሉ እንቀድም እኩም።

መስኡል ሐርስ ምዴርየት ከርከበት
ነገዴ ገብርኣብ ዮሴፍ

እትለ ምዴርየት ምን ብዝሐ ስካን ዲብ ነሻጣት ሐርስ ለልትፈረር 20 ምእታይ ቱ ለዐለ። ሰበት እሊ ለሰበብ ሰልፍ ለልትርኤ እትለ ምዴርየት ዲብ ሰነት ለትዘልም ዝላም አክል አይ ቅያሰ ተ ለልብልቱ። እሊ ህዬ ክሉ ለሸዐብ እት ሐርስ እግል ልትፈረር ለሰጅዕ ኢኮን። እትሊ ወክድ እሊ ላኪን ሕኩመት እብ ዐባየ ሓለት ናይ እሊ ባካት ዲብ ሙሰተቅበል እት ናየን ግራህ እንዴ ትፈረረየ ሐርስ እግል ልውደየ ሳእየት ለልህይብቱ።

ብዕድ እለ ምዴርየት እለ ምነ ንዋይ ከደን እብ ብዝሐ ለትመልከ ምዴርያት ዐድናተ። ሐቀ እሊ ከዛን ከርከበት ህዬ ለብዝሐ ሔዋን ከደን እንዴ ዘይድ ወልዐቤ መጽእ ህለ። ዲብ ኪሎ መትር ወምኑ ወለዐለ እንዴ ኢትገይስ ብዙሕ ሔዋን ትረክብ።

ሰኣሊ ክብሮም ጸሃየ

ሰኣሊ ክብሮም ጸሃየ

ዲብ ሙሰተቅበል ኣት ናየን ግራህ ትፈረረ ሐርስ ለኢልህይብ ናይ ካምሲን ቅባር ሳድፍ ዐለ። አዜ ላኪን ምን እሊ ከዛን ልትሸቁ ከምሲንመ እንዴ ደዋር ጌሰ። እብ ፍንቱይ ምን ከዛን እንክር ግብለት ትገይስ እት ህሌከ ከምሲን ኢህላኒ። ለሰበብ ማይ ሌጠ እንዴ ኢገብእ ምስል ማይ ለመጽኣመ እብ ብዝሐ ዕጨይ ሰበት በቅለ እግል ልግበእ ቀድር ልብሎ።

በዲር ሐቀ ብዙሕ ኪሎ መትራት ግስካትቱ ትረክብ ለዐልከ። አዜ ላኪን ዲብ ቅሩብ ቅሩብ ባካት እብ መጃምዕ አራባት፡ ሰገን፡ ሐረውያታት ወብዕድ ህቡይ ትረክብ፡ በዲር ህቡይ እትሊ ባካት እብ ብዝሐ የዐለትኒ። ተእሲር ናይ እሊ ማይ ለአምጽአዩ ላኪን ወለ ዲበ ምድር ጀራዲን እንዴ መጽአ እብ ፍንቱይ ሐረውያታት ምስል ሐረሱቶት መሻክል ወዴ ህለ። እብ እንርክነ መደረት እግል ኢሊደው ዲቡ እብ ከአፎ ግርሆም ሌጠ ሐጸሮ ነአፍህሞም ወምስል መርከዝየት ናይነ ንትሃጌ ህሌነ። እሊ ከዛን እሊ ዲብ አብዝሖት ሔዋን ከደን ሌጠ ኢኮን ዶር ለህይብ ለህለ። ዲብ ንዋይ ዐድመ ኣካኑ ዐባይተ ለህሌት። ንዋይ ምን ቅሩብ ማይ ራክብ ህለ። ቀደም 10 ሰነት እትሊ ባካት ናይ ማይ መሻክል ዐለ፡ እትሊ ወክድ እሊ ላኪን ማይ ሐን አርድ እንዴ ትረዘቀ አዳም ወንዋይ ምን ቅሩብ ማይ እግል ልስቴ ቃድር ህለ። ምስል እሊ እትሊ ባካት ዕርፍ

ሸባብ

ሐምዴ ምን ዎሮትመ ኢትታኬ

ነጃት ዑስማን

እት ደንጎበ እት ቴክሳስ ዎሮት በዐል ረአሰ-ማል ምን ክትር ሐሩቀት ክመ እተ ሀይአትለ ከልዕ ለትኩይ እት ፈልሕ ጸንሔኒ። ምስሉ እንዴ ኢንትራከብ እሊ እናስ እሊ እብ ኩሱስለ ሀ'መቱ አሰክ ዳግም እከ ርቡዕ ሳዐት ለገብእ ሰበት ነስእ ምንከ። ሰብር እግል ለአትሐዜካቱ ብሀላምዴ ዐለው። ወክመ እለ ብሀላምዴ ዐለው ወደ። ታሪክለ ሓድሰት ለአክል እሊ እንድድቱ ዐለት፡ ቀደም ዐስር ሐቴ ወርሕ ምንመ ዐለ፡ ሀቱ ላተ አሰክ እለ እብ ሐሩቀት ልትቀሌ ዐለ። ወእምበልሀ ካልእ ድግም ሰአነ። ወክልዶል ሀዴ እለ ሌጠ መጭር ወልትገረር ዐለ። ከተፋሲለ ሓድሰት እሊ ተሌቱ፦ እግለ ሰላሰ ወአርበዕ ለበጽሐ ሙወዘፊኑ። እብ ሙናሰበት ዒድ ሚላድ ናይ ማል መካፈአት ሀበዮም። ዐደድለ ማል 10 አልፍ ዶላር ዐለ። እግል ክል ምኖምተ ከ 300 ዶላር በሀለት ቱ። ወዎሮትመ ምኖም ወለ ሐቴመ ዘዐት ናይ ሐምዴ ለቀደመ እቱ ኢትረከበ። ከእሊ እናስ ክም እለ ቤሌኒ፦ "እግል እሎም ጼብረት ሐምዴ ለሀብክወ ወለ ሐቴመ መሊም ዕውር ትግበእ ምን ቅያስ ወለዐል ተአትዕሰኒ።"

'ኮንፍሽዮስ' ክም እለ ትመሰል ዶል ረኣቱ ገብእ ክእነ ብሀል ለዐለ፦ "እናስ ሓርቅ ስም ሙሉእ ቱ" እሊ እናስ እሊመ አክል አሕድ ክም እለ ሰበት ዐለ፡ ለሓለቱ ሰኒ አርሐመተኒ። ዕምሩ እት ሕዱድ ሱሳታት ዐለ። ወክመ ሸርካት ተእሚን ለዋግማሁ ሐቆ እሊ ዕምር እሊ ታርፍ እሉ ለሀለ ሙሰለሰ ምን ዕምሩ እብ ሑድ ለዛይደ ሰኔታት ተን። ከእሊ እት ወግም አተ ምን ገብእ፡ ለእናስ ምን ዐስር አሰክ ዐስር ሐምስ ሰነት ሌጠ ታርፋት እሉ ሀለየ በሀለት ቱ። እሊ ክም እሊ እት እንቱ ምን እለን ሑዳት ሰኔታት ታርፋቱ ለሀለየ ሐቴ ሰነት እብ ሰበት ክልስት ላተ ሙሽክለት - ብላሽ እት ሀ'መት ወሐሩቀት አብደየ በሀለት ቱ።

እሊ እናስ በደል ለሐርቅ ወእብ ትዕስ ዐንደል እት ገርድዕ ነብር፡ እግል ርሑ ክም እለ እት ልብል ምን ልትሰአለ ወሔሰት እሉ። ምን ኩሎም እሎም ሙወዘፊኑ አፎቱ ወለ ዎሮቶምመ ሐምዴ ለቀድም እቱ ትሰአነ፤ ወአፎቱ እለ ለሀቱ ወደየ እሎም ሰኔት እብለ ገበይ እለ ትከበተወ፤ እሊ ለማሀየት ለእለ ለሀይቦም ምን ሐቆም ወተሐት ሰበት ዐለት ኢለሐብር። አው ምን ሒለቶም ወለዐል ሸቅል እቡ ለአትዕቦም ዐለ ገብእ። አውመ ሀዴ መን ኣመረ እለ ምንሕት ዒድ ሚላድ ክም ሀድየት ኢረአወ ገብእ። አው ክም ሐቅ ምን ሐቆም ሰበት ነሰአወ እግል ልግበአ ቀድሮ። አውመ ሀዴ ሰኒ ክቡር ወተቅያን ሰበት ዐለ፡ ወለ ዎሮትመ ምነ ሙወዘፊኑ እግል ለሐምዱ ለልትጀረእ አው ለለአሀተምም ትሰአነ ገብእ። አውመ እለ ምንሕት እለ እበ ለሀይበናተ ሀለ። ሕኩመት እብ ደራይብ እግል ኢትንሰአ ምኑ ሰበት ፈርሃቱ ቤለው ገብእ። ወእለ አግሩሽ እለ እብ ለሀ ትግበእ ወእብ ለሀ ምነ ጂቡ እግል ትፍገር ክምቱ ሰበት ተአከዳቱ ለሀይበናተ ሀለ ብሀላምመ ገብአ ኢኮን።

እበ ካልእ እንክር ዶል እንረኤመ። ለሙወዘፊኑ አናኒዩን ወሰብ አከይ አደብ እግል ለዐሉ ቀድሮ። እሊ እግል ልግበእ ቀድር ወሎሂ። አነ ምነ አማን ለአምረ ምነ እንተ ለተአምረ ኢትብዝሕ። አነ ለአምሩ ጋር ላኪን። ደክቶር ሳሙኤል ጆንሶን "ሐምዴ እብ ረዓየት ዛይደት ለትብሽል ፍሬተት ተ። ከእብሊ ሰበብ ምን ኩሉ አዳም ኢትትረከብ" ለትብል ሀግያሁ ተ። ወአነ አክል አሕድ እግል ኢበለ ሐዜ ለሀሌኮ እላተ። እሊ እናስ ሐምዴ ልትጸበር ሰበት ጸንሐ ሰኒ ዐገበ። ወእሊ ለለአርኤናቱ ጋር ሀለ ምን ገብእ፡ እሊ እናስ እሊ እግለ ጠቢዐት ወድ ኣደሚ ሰኒ ቀወየ ወኢደለየ በሀለት ቱ።

እንተ አዜ ሐያት ዎሮት ነፈር ምን ሞት ምን ተአድሕን፡ ሐምዴ እግል ትትከበት ምኑ ወትጸበርከ ገብእ፤ እንተ የምክን ክምሰልሁ ትወዴ። ሳሙኤል ላይቤትዝ መሓሚ ወቃዲ ለዐለ፡ ሐያት ሰብዐ ወሰማን እናስ ምን ኩርሲ ከሀረበት አድሐነ። ከከምቶም ምን እሎም ሐምዴ ለቀደመው እቱ ዐለው መሰለከ፤ ወላ ዎሮትመ።

ዎሮት ምን አቃርብከ ምልዮን ዶላር ምን ተሀይቡ። ሐምዴ ወትጸበርከ ምኑ ገብእ፤ 'አንድሮ ካሬንጂ' እግል ዎሮት ምን አቃርቡ ምልዮን ዶላር ሀቡ። ምን ቀብሩ ብጣሩ እንዴ ገብአ ከዲብ እለ እዲነ ምን ለአቀብል፡ እበ ቁሩቡ ልትብሀል ለዐለ ዕየር ወመራግም ምን ሰምዕ ምን ቅያስ ወለዐል ወደንገጸ። ሚቱ ለሰበብ፤ 'ካሬንጂ" እግል ጀምዕያት ኬር 365 ምልዮን ዶላር እት ለሀይብ፡ እግል እሊ ቁሩቡ ዎሮት ምልዮን ዶላር ሰበት ሀባቱ።

ጠቢዐት ወድ ሚን ኣደም ክል ዶል ጠቢዐት ወድ ሚን ኣደም ክምተ እንዴ ተርፈት፡ ካልእ እግል ትግበእ ኢትቀድር። ወእግል ዲመ ደማይን እግል ትትቀየርመ ኢትቀድር። ከአፎ ከመ ሀሌት እብ እኪተ ወእብ ሰኔተ ኢንትከበተ፤ ዓይለት እብ ክልኤ ዕንቼ ረኤክወ። አቡዴ ወእምዴ ምስል ኩሉ ሕግላንነ ሕጉዝ እግል ለአርተየ ወሓግል እግል ልስመዶ ምን ቅያስ ወለዐል ፈቱ ዐለው። ዲብ ዴን አስክ ሕልቅምነ ሸሙማም እት ሕነ፡ ክል ሰነት እግል እት 'ኦተዋ' ለልትረከብ ዳር የታይም ሂደትነ እነድእ ዐልነ። አቡዴ ወእምዴ ለአካን እግል ግንሓትመ ጋይሳመ ኢለአምሮ። ወእትሊ ውዳዮም እምበል ሐት-ሐቴ ዶል ወሀታመ እብ ክቱብ ሐምዴ ሓዝያም ኢኮን ወኩቡታም። ምስል እሊ አቡዴ ወእምዴ እብ ሰበብለ እምበል ጀዘ ወሸክር ወዱዉ ለዐለው መዕሩፍ ሰኒ ልዉቃም ወሰዒዳም እት እንቶም ነብሮ ዐለው።

ክም ዐቤኮ ወእብ በይንዴ ፈረዕዴ ክምሰል ፈንቴኮ፡ አክለ ዒድ ሚላድ መጽኣተ ከገሌ ግሩሻም እነድእ እቶም ወርሖም እግል ልበስጦ እትፋነዮም ዐልኮ። ሀቶም ላኪን ሐቆም ቶም። እንተ እግል ትትሃጀክ ምስለ ዶል ትገይስ እተ፡ ሀተ እብ ክሱስ እግል አዋልድ ሕተ ነኣይሽ እት እንተን ለዋድየቱ ኩሉ እት ዳግም እከ ልብከ ተአጨልቅ። ሀተ "እብ ሕሰበት/ኒፎ፡ ግንፈእ፡ ወአዋኬብ (እንፈሎንዘ) እተ ሐመየ እቱ ወቅት፡ ኩለ ለላሊ እት እተርህ እተን እትመዴ ዐልኮ። ወእግል ብዙሕ ስኒን ኖሼ ዓቤክወን። ሐቴሀን እት መድረሰት ትጃረት አድረስክወ። ወለ ሐቴ አትሀዴክወ" ትብለከ። አዜ ለአዋልድለ ሕተ እግል ለሐምዳሀ መጸኣሀ ገብእ ለሀልየ፤ አፎ ሐት-ሐቴ ዶል፡ እላመ ዋጅብ እንዴ ደረከየን ቱ ለመጸአሀ እት ኢኮን። ለግንሓተ ሰኒ ለአብያሀ። ሰበቡ ሀዴ፡ ሐልተን ግልብብት ሕሜት ሰበት ተአርእየን ቱ። ሐር ላኪን እብሊ መዋዲተ ምነ ግንሓተ ምን አውሐደየ፡ እብ ሕማም ልብ ትጸበጠት። እሊ ሕማምለ ልብ ናይ አማን መሰለከ፤ ሐካይም ክመ ቤለወ እለ እሲት ልበ ሰኒ ቃሲ ቱ ወሰራየ ምን ሒለቶም ወለዐል ክምቱ ሸርሐው።

እለ እሲት ለናይ አማን መሕገዘ፡ ፈተ፡ ራዐዮት፡ ወረሕመት ቱ። ሀተ ላኪን እግል እለን መሳእል እለን ሐምዴ ትብለን። እለ እሲት እለ ፈተ አዳም እግል ትክሰብ አበደን ኢትቀድር። ፈተ ለእሉ ተአምር እግል ትክሰብ ገብአት ምን ገብእ፡ እት ቀደም ኩሉ ክም ሐቅ ምን ሐቀ እንዴ ሐሰበተ እግል ትጣልብ እበ አለበ። ወፈታሀ እግል ብዕዳም እምበል ቃብል እግል ተሀበ ብዲበ።

ምሳልያይ ወነዘርያይ ምክር (Ideal and theoretical Advices) እቀድም እትከ ሀሌኮ መሰለከ ሀለ፤ ኢፋልዩ። እለ ገበይ ዐመልየት ተ። ወኩልነ - አነ እግበእ መእንተ፡ እተ እንዴ ተንከብነ ለነሐዝየ ለሀሌነ ለውቀት እግል ንርከብ እንቀድር። ወእለ ገበይ እለ ፍሬሀ እት ቀበት ናይ ኖሼ ዓይለት እብ ክልኤ ዕንቼ ረኤክወ። አቡዴ ወእምዴ ምስል ኩሉ ሕግላንነ ሕጉዝ እግል ለአርተየ ወሓግል እግል ልስመዶ ምን ቅያስ ወለዐል ፈቱ ዐለው። ዲብ ዴን አስክ ሕልቅምነ ሸሙማም እት ሕነ፡ ክል ሰነት እግል እት 'ኦተዋ' ለልትረከብ ዳር የታይም ሂደትነ እነድእ ዐልነ። አቡዴ ወእምዴ ለአካን እግል ግንሓትመ ጋይሳመ ኢለአምሮ። ወእትሊ ውዳዮም እምበል ሐት-ሐቴ ዶል ወሀታመ እብ ክቱብ ሐምዴ ሓዝያም ኢኮን ወኩቡታም። ምስል እሊ አቡዴ ወእምዴ እብ ሰበብለ እምበል ጀዘ ወሸክር ወዱዉ ለዐለው መዕሩፍ ሰኒ ልዉቃም ወሰዒዳም እት እንቶም ነብሮ ዐለው።

ክም ዐቤኮ ወእብ በይንዴ ፈረዕዴ ክምሰል ፈንቴኮ፡ አክለ ዒድ ሚላድ መጽኣተ ከገሌ ግሩሻም እነድእ እቶም ወርሖም እግል ልበስጦ እትፋነዮም ዐልኮ። ሀቶም ላኪን ሐቆም ቶም። እንተ እግል ትትሃጀክ ምስለ ዶል ትገይስ እተ፡ ሀተ እብ ክሱስ እግል አዋልድ ሕተ ነኣይሽ እት እንተን ለዋድየቱ ኩሉ እት ዳግም እከ ልብከ ተአጨልቅ። ሀተ "እብ ሕሰበት/ኒፎ፡ ግንፈእ፡ ወአዋኬብ (እንፈሎንዘ) እተ ሐመየ እቱ ወቅት፡ ኩለ ለላሊ እት እተርህ እተን እትመዴ ዐልኮ። ወእግል ብዙሕ ስኒን ኖሼ ዓቤክወን። ሐቴሀን እት መድረሰት ትጃረት አድረስክወ። ወለ ሐቴ አትሀዴክወ" ትብለከ። አዜ ለአዋልድለ ሕተ እግል ለሐምዳሀ መጸኣሀ ገብእ ለሀልየ፤ አፎ ሐት-ሐቴ ዶል፡ እላመ ዋጅብ እንዴ ደረከየን ቱ ለመጸአሀ እት ኢኮን። ለግንሓተ ሰኒ ለአብያሀ። ሰበቡ ሀዴ፡ ሐልተን ግልብብት ሕሜት ሰበት ተአርእየን ቱ። ሐር ላኪን እብሊ መዋዲተ ምነ ግንሓተ ምን አውሐደየ፡ እብ ሕማም ልብ ትጸበጠት። እሊ ሕማምለ ልብ ናይ አማን መሰለከ፤ ሐካይም ክመ ቤለወ እለ እሲት ልበ ሰኒ ቃሲ ቱ ወሰራየ ምን ሒለቶም ወለዐል ክምቱ ሸርሐው።

እለ እሲት ለናይ አማን መሕገዘ፡ ፈተ፡ ራዐዮት፡ ወረሕመት ቱ። ሀተ ላኪን እግል እለን መሳእል እለን ሐምዴ ትብለን። እለ እሲት እለ ፈተ አዳም እግል ትክሰብ አበደን ኢትቀድር። ፈተ ለእሉ ተአምር እግል ትክሰብ ገብአት ምን ገብእ፡ እት ቀደም ኩሉ ክም ሐቅ ምን ሐቀ እንዴ ሐሰበተ እግል ትጣልብ እበ አለበ። ወፈታሀ እግል ብዕዳም እምበል ቃብል እግል ተሀበ ብዲበ።

ምሳልያይ ወነዘርያይ ምክር (Ideal and theoretical Advices) እቀድም እትከ ሀሌኮ መሰለከ ሀለ፤ ኢፋልዩ። እለ ገበይ ዐመልየት ተ። ወኩልነ - አነ እግበእ መእንተ፡ እተ እንዴ ተንከብነ ለነሐዝየ ለሀሌነ ለውቀት እግል ንርከብ እንቀድር። ወእለ ገበይ እለ ፍሬሀ እት ቀበት ናይ ኖሼ ወአፎ ክመ እምብራጦር ሮም ለዐለ 'ማርኮሰ ኦሬለዮስ' ዋቅዕዩን ይእንገብእ፤ ሀቱ እተ አምዕላይ መዘክራቱ ክም እለ እት ልብል ከትብ። "ዮመቴ ምስል አናንዩን ወሐምዴ ለኢለአምሮ ጀማዐት እግል እትራከብ ቱ። እሊ ላኪን እግልዴ ብዙሕ ኢለአትፈክረኒ። ሰበቡ ሀዴ፡ ክምሰል እሎም ለመሰሎ አዳም ለአለበ እዲነ ሀሌት እንዴ እቤ ሰበት ይሐሰብ ቱ። ከእግልሚ እብ ሰበት እሎም እት ሐሰብ ወቅቼ አበዴ። ዋጅብ ሐምዴ ለልትረሰዕ አዳም እግል ለሀሌ ሸእ ጠቢዒ ቱ።" ከሐምዴ እግል ንትከበት ዶል ንትጸበር ሀሌነ፡ እግል ርሕነ እት ለኢለአትሐዝየ ተዐብ ወመሻክል እንካርየ ሀሌነ በሀለት ቱ።

እት ኒውዮርክ ሐቴ እሲት አምር። እለ እሲት እለ፡ ዲመ ዎሮትመ ምነ አቃርበ እግል ለአትሃጀከ ወለአትፋገዐ ክም ኢመጸኣ ቱ ለተአትማርር። ሀቶም ላኪን ሐቆም ቶም። እንተ እግል ትትሃጀክ ምስለ ዶል ትገይስ እተ፡ ሀተ እብ ክሱስ እግል አዋልድ ሕተ ነኣይሽ እት እንተን ለዋድየቱ ኩሉ እት ዳግም እከ ልብከ ተአጨልቅ። ሀተ "እብ ሕሰበት/ኒፎ፡ ግንፈእ፡ ወአዋኬብ (እንፈሎንዘ) እተ ሐመየ እቱ ወቅት፡ ኩለ ለላሊ እት እተርህ እተን እትመዴ ዐልኮ። ወእግል ብዙሕ ስኒን ኖሼ ዓቤክወን። ሐቴሀን እት መድረሰት ትጃረት አድረስክወ። ወለ ሐቴ አትሀዴክወ" ትብለከ። አዜ ለአዋልድለ ሕተ እግል ለሐምዳሀ መጸኣሀ ገብእ ለሀልየ፤ አፎ ሐት-ሐቴ ዶል፡ እላመ ዋጅብ እንዴ ደረከየን ቱ ለመጸአሀ እት ኢኮን። ለግንሓተ ሰኒ ለአብያሀ። ሰበቡ ሀዴ፡ ሐልተን ግልብብት ሕሜት ሰበት ተአርእየን ቱ። ሐር ላኪን እብሊ መዋዲተ ምነ ግንሓተ ምን አውሐደየ፡ እብ ሕማም ልብ ትጸበጠት። እሊ ሕማምለ ልብ ናይ አማን መሰለከ፤ ሐካይም ክመ ቤለወ እለ እሲት ልበ ሰኒ ቃሲ ቱ ወሰራየ ምን ሒለቶም ወለዐል ክምቱ ሸርሐው።

ሐልቼ 'ፍዮለ አለክሰንደር' መሰል ሰኔት እግል ምን ኢሐምዴ ውላደ ለኢትሸኬ እም ተ። ምነ እብ ልብ ንእሼ ክመ እፈቅዱ፡ ሐልቼ ፍዮለ እግል እመ ምን ረሕመተ እግል ተአጽግበ ዲብ ቤተ ትትላክየ ዐለት። እተ ክምሰልሁመ እግል ሐማታመ ትትላከየ ዐለት። ከእለን ክልኤ ደገልል እግል አሕድ ለሐሸካሸከ እት ሀለየ አሰክ አዜ እፈቅደን። እምበል ሸክ እግል ሐልቼ ፍዮለ ሰኒ ረብሸት ወድየ እተ ዐለየ። ምናተ ሐልቼ ወለ ስሰ እት ሰልፍ ኩሉ እት ረሕመተ ለሕገዛም ውላድ ርሕመ ምን ዐለው እላመ፡ ኩሉ እሀትማመ ወዝያደት ረሕመተ ዲብ እለን ደገልል ዋድየቱ ዐለት። ለምሀም እትሊ፡ ሐልቼ እለ ሰኔት እለ እት ወዴ ሐምዴ ወሸክር ለለአወጅብ ሸቅል ትወዴ ሀሌት መሰለ ይዐለ።

ሐልቼ ፍዮለ እትሊ ወቅት እሊ እት አየ ትነብር ሀሌት መሰለከ፤ ምን መንበለት ዕስረ ሰነት ዋድየት ሀሌት። ሐምስ ሰብ ፈረዕ ላቶም ውላደ በ። ዎሮቶምከ ናይ ኖሱ ቤት ቡ። ወዎሮቶምከ እሙ ምስሉ እግል ትንበር ለሐዜ። ውላደ ምን ቅያስ ወለዐል ፈትወ። ወምን ርእየት ገጸ ወለ ኢጸግቦ። እሊ አዜ ምስል ሐምዴ ልትሐሰብ፤ ኢፋሉ። ፈተ እብ ሃላተ እለ። እሎም ውላድ ነኣይሽ እት እንቶም፡ እት ሐንቴ ፈተ ወረሕመት ዋልዳይቶም ዐበወ። አዜ ለወቅት ሰበት ትበደለ፡ ሀቶ'መ እብ እንክሮም እግል እሞም ለተአትሐዝየ ፈተ ወረሕመት ለሀዩበ ሀለወ።

ካልእ ወቅት እግል እድገመ እከ። ውላድነ ሐምዴ ነአልምዶም። እት ሰልፍ እብ ርሕነ ነአንብት ወሐምዴ ንልመድ። ጀኔታይነ ለንኡሽ ለእዜኑ ምኒነ ወለዐል ክም ሰምዕ እግል ንትረሰዕ ኢወጅብ። እት ቀደም አጀኒትነ ለእንበልሰ ዘዐት ሕሳብነ እግል ንውዴ እለ ለአትሐዜነ። መሰል እግል እለ - እት ለትመጽእ ሀሌት መረት እት ቀደም አጀኒትነ፡ ዎሮት ለወደየ እነ መሰአለት እግል ነአትናእሽ ዶል ነሐዜ፡ ምን ሀግየ እግል ነአውሕድ ብእትነ። ወክም እለ እግል ኢኒበል ሕሳብነ ንውዴ፦ "እለ ሀድየት ለፍላነት እብ ሙናሰበት ዒድ ነድአተ ርኤ ኖሰ ሻቅየታተ። ሐቴመ ኢከለፈተ።" ሕነ እለ ሀግየ እለ ሰኒ ቀላል ትመሰል እትነ ትገብእ። ውላድነ ላኪን ደለ እለ እንብል ልብ እንዴ ከረው ሰምዕወ፡ ወእበ ልትአደብኦ። እተ ወቅት ለሀይ፡ ለሔሰት እግል ኒበለ ለወጅበነ፡ "ፍላነት እምበል ሸክ እለ ሀድየት እለ እግልነ እት ትሸቁ፡ ሰኒ ወቅት ነስአት ምነ ወተዐበት ዲበ መሰኪነት። ሰኒ ግርም እለ ሀድየት! ሐምዴ ተአስታህለ" ዶል እንብል፡ እተ ወቅት እሊ ውላድነ እብ ቀላል ዓደት ሐምዴ ወሸክር ለምዶ።

ዴማት፡ ክታብ ሕሳል ዓፍየት

ሐዘን ወግርመት

34ይ ክፈል

ኬትባይ = ያሱናሪ
ተርጀመት = ዩሰፍ እድሪስ አሚር

ሸቢብ ጭገር

ኡኪ እተ አካነቱ ሐመጣመጠ። ፎሚኮ ህዬ ለሸራባት ብእሰ እግል ተአፍግር ደ'ነት። ህቱ እግለ ሸራባቱ እት ላውሸ፡ እብ ብጣረ ገብአት። ለገጸ ቅሩባይ ገጽ ኡኪ ሰበት ዐለ እግል መደቲት ሰኔት አቅመተቱ።

- ለሸንብሬበት ለሀ ለግርመተ እት ጅንየት ትትወሰፍ። ገሌ ናይ ሼጣን ጋር ለትመልክ ኢትመሰለከ?

- ኡኪ ለእለ ልብል ትቀዊት ዲቡ። ለላሊ ለምሰለ ሸንብሬበት እት አኖሺመ ትመየየ፡ ፎሚኮ ከበሩ የዐለ እለ። ሚ ክም በልሰ ዲብ ቀወ።

ፎሚኮ ለዕንታተ አሰክ ኡኪ እት ለአቀምት ክም እለ እት ትብል አተላሌት፦

- አነ ርሕዬ ለተአብዩ ሓጃት ልትዋሰፍ እግልዬ ሀለ። ዲብ እሊ ሐጋይ እሊ ሀዳይድ ለብዲቡ ወላዊል ኢረኤነ።

- እለ እንቲ አዜመ እተ ሀገጊትኪ ለሀይ ዐቅበልኪ?

- ዮም ላሊ ለውልዋል ክመ አዜ ወድየ ለዐለ ሐቀ ወደ፡ ለጥያረት ቃቀት እግል ትሸውጠ ትቀድር።

- አለ መግለልቱ እሊ! አነ ምን ረቢ ከልቁኒ እት ጃፓን ጥያረት ቃቀት ሸወጠተ እት ልትበሀል ሳምዕ የአነ።

- ኡኪ ምን እሲቱ እት ለሀርብ በረ ክም ፈግረ፡ ለሰመ እት ለአትቃምት አንበተ። እለ አዜ ትዘልም ለዐለት ዝላም እግለ አጸብጥ ሐቴመ እንቅሰት ምኑ የዐለት። ለሰመ ህዬ ሰኒ ድህር ዐለት። ወለምድር ረጠብት ዋዲ ዐለ። ለአጸብጥ ለዳርር ዐለ ምን ትሸነካመ፡ ኡኪ ላቱ ለባሉ ርዩሕ የዐለ። ወልዱ ለሸንብሬበት እግል ልትቃበል አሰክ ክዩቶ ገይሰ ሀለ ለትብል ፍክረት፡ ሸቀላት ዋድየት ዲቡ ዐለት። ምናተ ለሀደፍ ለነድኡ ሀለ እሊ ሌጣ ቱ ለልብል ረአይ ብዞሕ ዋሰቅ ምኑ የዐለ። ምናተ ፎሚኮ እብ እሊ ለከሰሰ ለዐለ እለ ሸኩክ ክም ደግመት እሉ፡ ለህግያህ በታተን ሸክ ኢወደ ዲቡ።

እግል ልትመሼ ምነ መክተቡ ክም ፈግረ፡ አሰክ ኦሮት ምነ ብዝሓም መዓብድ ካማኩረ እግል ለአተጅህ ሳትት ዐለ። ለፍንቲት መላሐዘት እሲቱ፡ እሊ በርናምጅ እሊ ክም ለሐድጉ ወዴቱ። ዲብ መዕበድ ለዐለ አድርሐት ወለአቅብር እግል ልርኤ አዜ ብዙሕ አህምየት ኢረክበ ዲቡ፡ ከእባቱ ባክለ ቤቶም ለዐለት፡ ድበዕ ሻፍቅ ለዐለ ዲበ ዕንክለት፡ እተ ፈግረ። ለውልዋል ሐቀለ ዝላም እበ ጼናለ ምድር ወለዕጨይ ምሉእ ዐለ። ከተማም ለዕጨይ ወለአቅሹን ክም አተክረመ፡ ፊቃዶ ገሮብ ካይኮ ኩሉ ለፍክሩ መልከ ምኑ፣

እግል ሰልፍ ኢነት ለረአዩ ጋር፡ ሰኒ ፍንቱይ ዐለ። ህቱ ህዬ ለአክዑባምለ ሸንብሬበት ቱ። ለክልኤ ሐልመቲተ ሐሜርያት ዐለየ። ለሐሜራይ ሕብረን ክም ከፊፉይ ዐለ፣ ሐት ሐቴ ምነ ያባንያት አዋልድ ወለ ምነ ህርዲ ጅንሰ ለልትበሀል ምን ትወለደያመ፡ ምን ሕብር ቅራብ ብዝሓት አዋልድ ምውዳቅ

ጸሓይ ለረወ ወለጸዐደ ሕብር ቀርበት መልከ ዐለየ። ወለ ሐሜራይ ሕብርለ ሐልማተን፡ አማን ተሐይሰ እግል ልትወሰፍ ለኢቀድር ዐለ። ወእትለ ገብአት ትግበእ ብዕደት አካን፡ እሉ ለመሰል ኢሀለ፣ ካይኮ ዐደድ እለ በርሀት ለቡ ሕብር ቀርበት የዐለ እለ። ምናተ ለክልኤ ሐልሜተትለ አክዑባመ፡ አዜ ሀድረ ለተሐጸበየ መሰለ ዐለየ። ሸበህ ትኩማት ዐለየ፡ ክልኤ ዕንቦበት ሕብር ክሰረ ብሹል ለመሰል ሕብር ለበን እት እንተን እተ ነሐረ ፋትሓት ለህለየ መሰለ ዐለየ። ለገሮበ ክም ሕቡብ መሰል አውመ ህዬ መትቀማጣጥ ቀርበት ተወክ ለለአወድዩ በታተን የዐለ ዲቡ። ላመ ንእሸለ አክዑባመ አክል አሕድ ክም ሸንህት ዔፍያዩ ዐለ።

ኡኪ ለአክዑባም ካይኮ ለፈቅደ እቡ ሰበብ፡ ለግርመቶም ሌጠ የዐለት። ለሸምብሬበት፡ ዲብ አኖሺመ፡ ዲብለ ድማናይ ጥበ እግል ልህመግ ወለ ምን ሰምሐት እሉመ፡ ምሰለ ገለባይ ላቱ ክምሰልሁ እግል ልውዴ ኣብየት እሉ ዐለት። ኡኪ እግል ልተምትሙ እተ ጀረበ ዲቡ ወቅት፡ እብ ክለ ሐለተ እበ ረሐትለ እዴሀ ጨቅጠቱ ምኑ። ኡኪ ለእዴሀ እንዴ ጸብጠ እግል ልወርክየ ምኑ ሰድ ሐዘ፡ ትረበሸት ወምነ ዐራት እግል ትሰረር ትዳሌት።

- ኢፋልከ፡ ሐሰብከ ክምሰልሁ ኢትውዴ። ለድገለባይ ላቱ ኢፋልከ።

- አፎቱ? (ካይኮ ምን ክትርመ አስተቅረበት። ለሐረከተ በዋረት ምነ)። ሚ ጋብእ ሀለ?

- ለሐልመቱ ኢትፈግር፣

ለዘያታትለ ሸንብሬበት እግል ኡኪ ሰኒ ወአማን እት ረብሸት ኣተያሁ።

- እሊ ለአፈርህ! ወአናመ እቀብቡ!

ካይኮመ እት ተአተናፍሰ ሰኒ ርብሸት ዐለት። ከእግል መደቲት ኡኪ ሚ ትብሉ ክም ህሌት እግል ልፍሀመ ቀድር የዐለ።

ዲብለ ድገለባይ ጥብ ካይኮ፡ ሚቱ "ለኢፈግር"? ወለ "ለአፈርህ" ህዬ እሱዉቱ? ሐልመትለ ጥብ ተሐት ሸርብት ዐለት። መለ ጥብ ኖሱ እብ ደሐኑ ኢኮን? ካይኮ ምነ ሕማም መሰል እተ ለዐለ ገብእ ርብሸት ዐለት? ወለ እሊ ክም እሻረት ሕሸመት፡ ሐቴ ሸንብሬበት አጥባየ አክል አሕድ ሐቀ ኢገብአ፡ እግል ተአርእዩ ኢተሐዜ በህለት ቱ? ሐር ላኪን እበ ክልኤ እዴሁ እንዴ ሀረሰየ እተ ዐራት እት መድደ ፈቅደ። እተ ዱር ለሀይ፡ ካይኮ እብ ክለ ሐለተ እግለ እት ገለባይ ጥበ ሐንለ እትገለባይት እዴሀ ጨቅጠቱ። ምናተ ምሰል እሊ ክሉ፡ ኡኪ ቀደም እሊ ልግበእ መምረሐሩ፡ እግለ አክዑባምለ ሸንብሬበት ልርእዮም ዐለ። እላመ ምን ገብእ፡ ገሌ ፍንቱይ ጋር እግል ልፈርግ እቶም እንዴ ቤለ ኢኮን ወእምበል ሸክ ቅሩብ ተወክ ምን ለዐሌ ዲቦም፡ ህቱመ ልብ ወከረ ዲቡ።

አማን ተሐይሰ፡ ወለ ሐቀ እብ ሐለቱ እግለ እዴ ካይኮ ሐቀ ሸንካመ፡ ለድገለባይ ጥበ ሐቴመ ተወክ ልቡለ ኢረአ ዲቡ። እንዴ ቀርበ ከግሩም ክምፈዋነዩ፡ ቅሩብ ምነ ድማናይ ክም ልንእሸ መሰለ ዲቡ። ከክምሰል እለ ለትመሰል፡ ሕድት ፍንቲት፡ እግለ ገብአት ትግበእ እሲት ለኢትለመደት እግል ትምሰለ ኢትቀድር። ከካይኮ እግል ትሕብዑ መትባዳረ። እብ ከፎ እግል ልትፈሰር ቀድር? ምነ መዋዲትለ ሸንብሬበት፡ ክም ሐካኪቶ ለልትሐሰቡ፡ እት ረአሰ እሊመ ሸንህት ኦኪ እግለ አትሀመጎትለ ድገለባይ ጥበ ክምረኤት፡ ሰኒ ወአማን ከልአቱቱ። ህቱ ህዬ ክምእነ እት ልብል አሰተፍሰረ ምኑ፦

- ኦሮት እብ በይኑ ለተምትሙ ለጸበጥኪሁ እሉ ነፈር ሀለ በህለት ቱ?

ካይኮ ረአሰ እት ነክንክ፡ ኢፋሉ። እግሉ ጸብጠቱ ህሌኮ አለቡ።

ልባብ

ሰበር ዕዉር ልቡ ትከሬዕ

ኦሮት እናስ ልባስ እንዴ ሸቀ እት ሰብ ጅላብ ለአዘብዩ ክም ዐለ ልትሀደግ። ሐቴ ሰነት ለልባስ ለሰነት ካምለት እት አዳልዮቱ ካልእ ዐለ እንዴ ረፍዐ እግል ለአዝብዩ እትለ ሰብለ ጅላብ ዶል ጌሰ እቡ፡ ኦሮት ታጅር እንዴ በድረዩ እትለ ሰብለ ጅላብ በለሊት እንዴ አዝበ ጸንሐዩ።

ለእናስ እሊ ጋር እሊ ክም ተሃደፈዩ ሰድመት ትርድት ገብአት እቱ። ረአሰ ማሉ በደ ወትጃረቱ ሰአነ። ለቅማሹ እትለ ቀደሚሁ እንዴ ከረዩ ትገሰ ወእት ለሐሰብ አንበተ። እብለ ግሳየቱ ምክሌ ሰብለ ጅላብ ሰበት ገበአ

ኦሮቶም እት ልተርጀግ እቱ፡ "ሰረውን እንዴ ሸቄካሁ ከልበሱ" ቤለዩ። ለእናስ ምን እለ ህግየ እለ እንዴ ትበገሰ ብዙሕ ሐሰበ ወአሰተንተነ ወእብ አማን ምንለ በለሊት ለሀይ እግለ ሰብለ ጅላብ ለገብእ ሰራዊን ሸቀ ወእብተመን ረኪሰ አዝበየን እቶም ወክም እለ እት ልብል አትዓለለየም እቡ። "ምን ሀለ ምን ቅማሽ ትሩድ ምሰል እለ ቃሰየት ጠቢዐትለ ሸቅልኩም ለገይሰ ለትሸቀ ሰረውን ለልትዛቤ፤"

ለአዳም ለሰረውን ሰኒ ሰበት ዐጅበዮም እግል መትዛባዩ ትባደረው እቱ። ለእናስ እትለ ትመጽእ ሰነት ብዙሕ እግል ልሸቄ ምነን እሎም ክምቱ ገለድ አተ እሎም ወሰረውኑ እንዴ አዝበ ትወከለ። ሰነት ሓሪት ተማም አትጋረመየን ወምሰል ጠቢዐትለ ዑማል ለገይሰ ብዙሕ አጅያብ ወደ እተን። ወክል ዶል ክምሰልሁ እት ወዴ ወእትለ ሰብለ ጅላብ እት ገይሰ ወሀቶም እት ልትባደሮ ዲበን ለእናስ እብለ ገበይ ለምሸክለቱ ዲብ ዐባይ ዐውቴ በደለየ።

ሙሸክለት እግል ወድ ኣደሚ እተ እለ ሀለ ክም በጥር ትወድዩ። ምናተ መትከባትነ ወለ ነህይቦም ርዱድ አፍዓል ቶም ለገጽ ቀደም ክም ነአሴርር አውመ ገጽ ሐር ክም ነአቀብል ለወዱነ።

ተበሰም

እሲት ሐቴ እናስ ሰኒ ክፉእ ህዲት ዐለት። ለእናሰ፡ አምዕል ሐቴ ዐምሳት እት እንተ ዶል አቅመተቱ ለክፍኤሁ ሰኒ ሰበት አቤቱ፡ ክም እለ ትቤ፡ "ዬቡ እኩይ ረኩብኮ፡ ለወልዬ እከ ሌጠ ኢልምሰል!" ህቱመ ትከበተየ ከእዬ ኢመሰለ ምን ገብእ አነ ሌጣቱ ለእኩይ ረኩብኮ ቤለየ።

ፈን ወዓዳት

መሐመድ ዳፍስ

ታሪክ ትግረይት እት ክቱብ ወከበር

ህግየ እግል ትጠወር ወምን ግም ዲብ ግም ዲብ ትትወረስ እግል ትንበር፡ ናቅሰተ ዲብ ተአምም ወጭዊታ ዲብ ተአረቴዕ ወተዐግል እግል ቲጊስ ገአት ምንገብእ እግል ትትከተብ በ። ክቱብ ለበ ሂጋ ህዬ ክምሰለ ቅርድ ትሩድ ወሕጡጥ ለበ ዕጨት እግል ልትወሰፍ ቀድር።

ህግያነ ትግረይትመ ሐቴ ምነ ታሪክ ቅዱም ለበን ሀገጊ ዐድናታ። ትግረይት ምን ዘመን ቅዱም እግል ትትከተብ ክምሰል አምበተት ታሪክ ለሓኬ። እሊ ምን ሰነት 1860ታት ወሐር ለትከተበ አክትበት ትግረይት ሰኒ ሑድ ምንማቱ ለእተ ወቀት ለሀይ ለዐለት ህግያነ አው ከሊማትነእግል ነሕንፍል አተቅደሬነ። እሊ ምን ምእት አክትበት ለኢበዜሕ አክተበተ ህዬ ምን ልውሕድመ እት ከርሱ ለሀለ ታሪክ ትግረይት ለሸሬሕ፡ ገሌ ምን ዝሕረት አው ክብት ትግረይት ለከምክም ምኒነ እንዴ ሐልፈ ዲብለ መጽእ ታርፌነ ለለሐልፍ፡ እግል ብሑሰ ወአምር ለነፈዕ ወህግያነ ለረዝቅ አክትበት እብለትፈናተው ወላድ ዐድ ወጋነ ለትከተበ ዝሕረት ሂጋነ ሰበትቱ፡ ሕናመ ምነ ሀለዩ ዝያደት እግል ንረዝቁ፡ ጋመቱ ዲብ ነአተምም ወጭዊቱ ዲብ ነዐግል ገበይ ራትዐት እግል ነአጽብጡ፡ መስኡልየት እንረፌዕ።

እብ አሳስለ ምን ዮም 11 አስክ 12 ናይ ወሬሕ 8 ሰነት 2007 ዲብ አስመረ እት ቃዐት ሀገር፡ እብ ወዛረት አዕላም እንዴ ትዝመ ለገብአ መሕበር ጎማት ትግረይት ዕግል እብ አሳስለ አርፍዔናተ መስኡልየት፡ እብ ክሱስ ትግረይት እብ ዓመት ምንመ ኢገብእ፡ እብ ሰበትለ ዲብ ዔማት አክባር ለሳድፍ መሐገዝ ወመሐምረግ ከሊማት ትግረይት ሐድ ቅድረትነ እግል ነዐግል ወግልትነ እግል ንወስክ እንዴ እምቤቱ ምነ ሐልፈ ክብት ትግረይት ዲብ ነሐንፍል ወምን ኖስነ ለመጽእ ከሊማት ዲብ ነአሬ ወንሰአል ለእዳሌናሁ መርጀዕ ገብእ ለእምቤሉ ምነ እብ ክለ እግል ነዐሬ ለይእንቀድር ፋይሐት ሂጋነ ሑዳይ እግል ንጅቀፍ ምን እምቤቱ።

ከእንዴ አትሌነ ትግረይት ምን ምዶል እግል ትትከተብ አሰብዴት? ወምን ምዶልተ እት ዔማት አክባር እንዴ አቴት ዲብ ረዋዲ ወትልፍዝዮናት እግል ተአክብር ወተሐብር ለአምበተት? እግል እሎም ሰኣላት ለበልስ ጽበጥ እንዴ ተለ እግል ልትቀደም እግልኩምቱ።

1. **ትግረይት እት ክቱብ**

ክምሰለ እት መእተዮ ለትበሀለ፡ ትግረይት ምን ሰነት 1863 ወሐር እግል ትትከተብ አምበተት። እሊ ዲብለ ሐልፈ ሰኒን እብ ወላድ ዐድ ወጋነ ለትከተበ ክቱብ አው አክትበት ትግረይት ለለአምር ሰኒ ሑድ አው ክሉ ረአሱ ይህለ እግል ልትበሀል ቅድር። ሂጋ ህዬ ለሐልፈ ክቱበ ኢትወረሰ ወምን ታርፌ እት ታርፌ ይሐልፈ ምንገብእ፡ ክመ ረአሰ ሃርእ ቅራር ለተሀንጦጥል ሓጀት እግል ትትወሰሰፍ ትቀድር።

ትግረይት ሐቴ ምን ሀገጊ ሴም እት ገብእ ወለት ግእዝ ክምሰልተ ልትሀደግ። እብ ሕሩፍ ግእዝ ህዬ ትትከተብ። ላመ ቀደም እለ ለትከተበ አክትበት ትግረይት እብለ ሕሩፍ እሊ ለትከተባቱ። ምን እሊ ሐድ ምእት ለገብእ አክትበት ትግረይት አስክለ መተንሰየት ክርን ገቢል አው ምተቅብለት ትልፍዝዮን ኤርትርየ ለአመረው ሀለ ምንገብእ ሰኒ ሑድ እት ረአሰ ግብአቱ፡ ምን ክልኦት ክታብ ለይልሕዶ እብ ገበይ ክርን ገቢል ዲብ በራምጅ ገሌ ምኖም ዲብ እዝን መተንሰየት ለበጽሐው ምን ለሀሉ ለእብ ነፈዕ ወድ ዕትማን ኤርትርያይ ወኢኖ ሊትማን ጀርመኒያይ ለትከተበው አክተበት አድጋማት ወሐይለት ሌጣቶም።

ገሌ እብ ክሱስ ወጽበጥ እሊ አክትበተ እሊ ርኤነ ምንገብእ፡

1. ለሳልፋይ እብ ክሱስ ትግረይት ለትከተበ ክታብ እት ሰነት 1863 እት ገብእ፡ ሐቀሀመ ዲብ ሰነት 1865 ብዕድ ክታብ ትከተበ። እሎም አክትበት እሎም እብ ፈርንሳይት ለትከተበው እት ገብእ፡ ዲብ በርኔ ለትትበሀል አካን ጠበዐው። ኬትባዮም ማንዚንገር ዌርኔር ለልትበሀል ወድ ፈረንሳቱ። እብ ሂጋ ፈረንሰ ለትከተበ ምንማቱ እብ ክሱስ ሂጋ ትግሬ ለሓኬ። እሊ ክታብ እሊ ክቱብ እቡ ለሀለ ሕሩፍ ላቲን ሰበት ቱ እብ ቀሊል እግል ትፍሀሙ ሰዱድቱ። ገሌ ምነ ዲብ እሊ ክታብ እሊ ለሀለ አክራን ሳልፋይ ወራብዓይ ሐርፍ ትግረይት ጠቢዐት ክርንተ ለአክድ። እት ሕሩፍ ላኪን መሻክል ሕሩፍ “ሐ” ወ “ሀ” ህለ ክምሰል ግእዝ ወአምሐርኛ ሰበት ልትነፈያ እቡ እት ቅራአት ወጸዔነ።

ምናታ የም ለአለቡ ባዲ ወለትረሰዐ ከሊማት ትግረይት ሰበት ብዲቡ ክምሰል ዔማት ለሰነት በህለት ሰነት 1868 እብ ሀገጊ፡ ትግረይት፡ ዐረቢ፡ እንግሊዚ ወጀርመን ለትከተበ ክታብ ቀዋዕድ ትግረይት ህለ። እሊ ክታብ እሊ ዲብለ ወቅት ለሀይ መትሃግየት ትግሬ ልትነፈያ እቡ ለዐለው ህለ።

እግል መሰል ምነ ገዲም ከሊማት ትግረይት ረኤነ ምንገብእ እብ ክሱስ ከሊማት ወ ሓባር ክእነ ክቱብ ህለ፡-

ሕኔት ርሒብ ፋይሕ
“ ሰርሰዐሮ አክደር
“አሰፈር ሐመልሚል ልብሎ ዐለው።

ናይ አትባዘሔት

ልባሰ = አልባሰ
ኒብ = አይናብ አው አንያብ
ሰገን = ሰገኖ አው አሰጉን።

ልተሳሌ. . .

መዐሰላመ ሰንያም

ፋይድ ወድ ሳልም

ፋይድ ወድ ሳልም ምን ዐዱ እብ ዐለዮ ለለጅኣ ቱ። ህቱ እብ ሚ ሰበብ ክምሰል ለጅአ ከንዶእ፡ ላኪን መንበረት ዐለዮ እንዴ ከርሀ ወኤረትርየ ዐዱ እንዴ ትሰፍለለ፡ እግል ኤረትርየ መካሪተ ልግበእ ርዝቀ፡ ማየ ወሓይዘ፡ ሐርሰ ወተዋበ እንዴ ትሰፍለለ ወትሰራበበ ክእነ ዲብ ልብል ሐለ። ለሕላየት ምን ተዋሰል እጅትማዒ (social midia) ለረኩብናሃ ተ። ከእግል ዮም አወላይ ክፈለ እግል ንርኤ፦

አነ ወምልሺት አለቡ - ሚ ዶል አድሕድ ረዴነ
ሚ ዶል ገአነ ጸሮታት - ሕሸመት ተ ለእበ ታሌነ
ከፋለትለ ቀዬሕ አፍሁ - ሐንለ ሸበጥ ወዴንሀ
እምበል እኪት ወሕፍን - ዕሸረት ይህሌት ፍንጌነ
ወከለል ኢኮን ለገብር - እብ ቅስመትነ ረዴነ
ገብአት እቶም ከጥወትነ - ከእበ ሳብራም ህሌነ።

ለሰናትነ እንፈቅድ - ህጅኮም ዋልፋም ህሌነ
እግል ንትሃጀክ ምን እንቤ - ለበሐር ገአት ፍንጌነ
ዶልከ እንዴ ነዓርደ - እግል ንሰረር ምንኬነ
ሐቀ ግስነ አቅበልንሆም - ኖስነ ኢኮን ወዴንሀ
ነፍሰ ግድም አሰብሪ - ዶልከ ሚ እንብል ሰኬነ
ምነ አርዶም ካየድነ - ክልኤ ሰነት ወዴነ

ምብላሰ ውጅህት ኢሰዐነ - ወመሕበር ክሉል ኢረኤነ
መሳክብነ እንፈቅድ - ዐርዳብ ወሰጋድ አልጌነ
ውላድ ዐድነ ንትዘከር - ሰብ ሰብእነት ወዜነ
አውጌት ወሰለሰ ጨመሪት - ርስዓምክንቱ ይህሌነ
ሳምሓናቱ ለክጠው - ነአቀብለክን አዴመ
ዓግር እኒት ቱ መሎል - ሀበብ ወዴ እብ ጤነ
ወሹም ውጁህ ቱ መሎል - ለእኪት ልብል አሰኔነ።

ምን ረአሰ ዐሱስ ወሐላይብ - ለበርቅ ‘ግል ሕድ አሸረ
ዲብ ሕድ ጌሰ ሰሓባቱ - ተለል ቤለ ወከረ
ሰምሀራይ ወዔትባይ - ለረሶብ ዲብ ሕድ ጌለለ
ምን ሕዴደ ወጄዛን - ለረሶብ ካትሐ ወሄለለ
ለላሊ እበ ግዲደ - በለም ቤለ ወተርሀ።

እብ ረአሰ ሐማል-አንሳሪ - ከሬት ዲቦም ለእገረ
እምቤረሚ ወቅበዕ - ፈግረት ዲቦም ምን በሐረ
ሸዕብ ቀጢን ወላበ - ማዩ ለዕጉም ሳበረ
ደበት-ጋድር ወዖብለት - ወአብር ጀዲድ አቅበለ
ብሬሳት ወግልቡብ - ለኣሩድ ሰብኡ ሐለለ።

ገለብ-ሰግለ ወድልክ - ሰብኡ ሐርሰ ወአቅበለ
አቡተከሰ ወጀልሓጥ - ሞዳይ ሰኒ አበረ
በቲክ ወፍግረት - ናባይት ሰወሳብክ ቃበረ
አግወሕ ቢሸ ካይድ ቱ - ሀዱደ ወለ ዔደረ
ጠሮበ ሐመልማል - ብልቱበ አሕድ ዋቀረ።

ሰወድ-ርስሐት ወሊባይ - እብ ተባራት ትገለለ
መብረክ ጸዕደ ወድሔሪ - ክላይ ልመት አፍገረ
ገርሀት ተከል ወሑጊት - በርቅ ለበቅር ትቃበለ
ሐቤላይ ብሬረ - ፍኑዱቅ ወጭለ ዲቡ ከወዕለ
ላጦይ እበ ለዋዉ - እንዴ ትማልአ ካተረ
እትግንድዔተት ወቅርቃፍ - እደርቦታት ተሓፈረ
ተርሀ ቤተ ቀወሬዕ - ወሃር ወደ ለዕደረ
ግድም ለብሰ አፍሓሬን - ዐርሸ ጀዲድ አቅበለ
ክ’መ እተ ቀዳሙ - ሰብኡ ደክረ ወተልሀ።

ምን ፈሉጀ ወበቅዳድ - ዮም’መ ለረሶብ ካተረ
ተርሀ ቤተ ለናዊ - ምን ሸማል አቅበለ
በሩክ በልሰ መቀዳም - ጊማይ ረአሱ ሸርሸረ
ምን ረአሰ ጋዊ ወድርሄብ - ዐይድብ ወሰጋድ ተቅደረ
ፎጌ እንዴ ሐረትቱ - ሸረፍ ቤለ ከአድረረ
ሰብኡ ሰፈር ካልኡቱ - ወዐረባቱ ትባጠረ
ትሰባሰበት እት ረአሱ - ወግፈዕ ባልሰት ለዐስተረ
አትመሳሳል ኢኮን - ወዝላም አርድ ትቃጠረ።

ኣድም ኣብሓሪሸ

ናዲ ዐጀላት ኣሰቤኮ፣ እብ እዴ ዛይደት ሰልፋይ ለአወልወ-ል

ዕዉት ናዲ ኣዋልድ ኣቅሊም ግብለት

ናይ ኣከድን ወመዲነት መራሕል እንዴ ሐየበ ገብእ ለአሰመነ ጅግረ ዐጀላት ዙር ኣቅሊም ምግብ ሰነት 2024፣ ለሐልፈት ሰንበት ዐባይ እት ድዋራት መአሰሰት ተእሚናት እበ ገብአት ሳብዓይት መርሐለት ጅግረ ከሊል ክሎሊት ተመ።

እትለ ጅግረ፣ እት ክል ርድፍ እት ምግብለ ትልህየ ንቀጥ ወካልኢታት ወቅት ለልአከሰብ ግምብየ ፖላተ ምግባያት ዱሉያት ዐለየ። እተ 101 ኪሎምትር መሳፈት ለገልበበት ጅግረ ዐጀላት ውላድ ዐባዩ፣ እተ ሰልፋይት ፖላተ ሚልክያስ ማእከሌ ምን ናዲ ዐጀላት ኣሰቤኮ፣ ናይ ብሕተ መትባድራይ ሜሮን ተሾሜ፣ ነፈር ናዲ ኣሰቤኮ ኑርኣሕመድ ዐብደልወሃብ፣ ምን አወላይ አስክ ሳልሳይ አተው።

እተ ካልኣይት ፖላተ ህዬ፣ ፊልሞን መብራሁቱ ምን ናዲ ተሰፋ፣ ናይ ብሕተ መትጃግራይ ሳይሞን ሚካኤል ወረመዳን ኑርሕሴን ምን አወላይ አስክ ሳልሳይ ትረተበው። ደርብ ሕድ ህዬ፣ ናይ 3፣ 2 ወ1 ንቅጠት ደቂቀት ወ35 ካልኢት ዕዉት ናይ እለ መርሐለት ገብኣ።

ወእብሊ ህዬ፣ ኑርኣሕመድ፣ ኣስክ ሳድስ መርሐለት ምስል ወድ ፈሪቁ ሚልክያስ ለዐለት ናይ ፖላተ ፍሌንየት ኣክደር ተዐወተ ዲበ። ክልኢቶም መትባድረት ኣክልሕድ 37 ንቅጠት ምንመ ኣከእለለው፣ እብ ናይለ ምዕል ጅግረ፣ ኑርኣሕመድ እንዴ ለብሰየ ኣትመመ እበ።

ፍሌንየት ሐየት ሰጋይድ፣ መትባድራይ ናዲ ኣሰቤኮ ናታን መድሃኔ፣ እብ 25 ንቅጠት ሕኩኩይ እበ ሀለ። ዐወት ኣማን - ደንደን፣ እብ 22 ንቅጠት ደርቡ ጅግራሁ ኣትመመ። እብ ዐቢሁ ናታን፣ እት ሰቦዕ መርሐለት 826.7 ኪሎምትር እብ ለሐደ ወቅት በሀለት እብ 21 ሳ፣ 05ደ፣ወ24ካልኢት፣ ሰርጉል እለ ጅግረ እንዴ ገብኣ፣ ፍሌንየት ህርዲ ለብሰ። መትባድራይ ናዲ ሰምበል ሄብሮን ብርሃኔ እብ 3 ደቂቀት ወ22 ካልኢት ካልኣይት ደረጀት ጸብጠ።

እብ ደረጀት ፍረቅ ህዬ፣ ኩሉ ፍሌንያት እብ መትባድረቱ

ዋቅያት መትጃግረት ዐጀላት

ክምሰልሁመ ናይ ወቅት ካልኢታት ነሰአው።

እተ ናይ ደንጎበ ለትደቀበት መጃገረት ለትረኤት ዲበ ግምብየ ፖላተ ህዬ፣ ኑርኣሕመድ፣ እግል መትባድራይ ሰምበል ፋኑኤል ሐይለኣብ ወሚልክያስ ማእከሌ እንዴ አጅገረ፣ እብ 2 ሳዐት፣16 ክምሰልሁመ ናይ ወቅት ካልኢታት ነሰአው።

ለነሰአ ናዲ ኣሰቤኮ፣ እብ 63 ሳዐት፣ 20 ደቂቀት ወ16 ካልኢት እብ እዴ ዛይደት ኣወልወለ። ናዲ ደንደን 19 ደቂቀ ወ54 ካልኢት፣ ካልኣይ ተርቲብ ነሰአ።

እት ጅግረ ኣዋልድ፣ ለመሳፈት 71.8 ኪሎምትር እት ገብእ፣ እተ ሰልፋይት ፖላተ ብርኽቲ ፍሰሃዬ ምን ናዲ ጋላነፍሒ፣ ሲዶና ሀብቶም - ሰራይር ሳዋ፣ ሮምና ገዑሽ - ደንደን፣ እተ ካልኣይት ፖላተ ህዬ፣ ሮምና፣ ብርኽቲ ወናርዶስ ጸጋይ ምን ፈሪቅ ኣቅሊም ግብለት፣ 3፣ 2 ወ1 ንቀጥ ወካልኢታት ከሰበየ።

እት ሳዐት እብ ጌማም 35.7 ኪሎምትር ልትፈተተ ለዐለየ እት ካቲመት ክም በጽሐየ ህዬ፣ ምን ናዲ ደንደን መትባድራይት ኤልዳና በረኸት፣ እብ 2ሳዐት ወ34 ካልኢት ተዐወተት። ናርዶስ ጸጋይ፣ ራሄል ዘርእሰናይ - ደንደን፣ ዊንታ የማኔ - ኣራግ፣ ሞናሊዛ ኣርኣያ - ግብለት፣ ሰሊሆም ገብሬሂወት - ሰራይር ሳዋ፣ እብ ሕድ ለሸብህ ወቅት ኣስክ ሳድስ ተርቲብ ጸብጠየ።

እት ሳድሳይት መርሐለት ፍሌንየት ህርዲ ካልእ ኢነት ለለብሰት ሞናሎዛ፣ እብ 16 ሳዐት፣ 23 ደቂቀት ወ16 ካልኢት ዕውትት ዱር ኣቅሊም

ዕዉት ዱር ኣቅሊም ምግብ ናታን

ምግብ 2024 ገብኣት። ብርኽቲ፣ 20 ካልኢት እንዴ ደንገረት ካልኣይት እንዴ ገብኣት ጅግራሀ ኣትመመት። እብ ሰማን ንቅጠት ህዬ፣ ገመኔ ሰጋይት ነሰኣት ብርኽቲ። ሞናሊዛ እብ ሐምስ ንቅጠት ደርበ ታብዐት ህሌት።

እት ናይ ፖላተ ጅግረ 50 ንቅጠት ለጀምዐት ሮምና፣ ዕውትት ፍሌንየት ኣክደር ገብኣት። ቀደም ገሌ ሳምኖታት ሻምፕዮን ምግባያት ኣንሳት (ሽክል) ኣፍሪቀ ለነሰኣት ናርዶስ፣ እብ 44 ንቅጠት ደርበ ኣቴት። እለን መትባድረት፣ እት ክሉ ለመራሕል 521.6 ኪሎምትር ለሪመ መሳፈት ሄረረየ። እብ ፈሪቅ እብ 49 ሳዐት፣ 14 ደቂቀት ወ23 ክፋሎ-ካልኢት ፈሪቅ ኣቅሊም ግብለት ተዐወተ። ናዲ ደንደን እብ ኣዋልድ፣ 39 ካልኢት እንዴ ትፈንተ ዕዉት 2ይት ደረጀት ገብኣ።

እተ ሳልሳይት ወመትመሚት መርሐለት 71.8 ኪሎምትር ለሄረረ ጅግራታት ሽክል -ምግባይ ዓማርመ፣ ናዲ ዐጀላት ኣሰቤኮ እብ እዴ ዛይደት ኣትመመዩ።

ዋቅያም መትባድረት ዐጀላት

እለ መርሐለት ዮሴፍ ኣለም - ምን ናዲ ኣሰቤኮ እብ1 ሳዐት፣ 35 ደቂቀት ወ24 ካልኢት ተዐወተ ዲበ። ናሆም ኤፍሬም - ኤሪቴል፣ እሰይ ዘካርያስ - ደንደን፣ እብ ሕድ ለመሰል ወቅት ካልኣይ ወሳልሳይ ኣተው።

ዮሴፍ፣ እብ32 ንቅጠት ዕዉት ፍሌንየት ኣክደር ገብእ ዲብ ሀለ፣ ናሆም እብ10 ንቅጠት እንዴ ደንገረ ካልኣይ ትረተበ። ምናተ ናሆም እብ 3 ሳዐት፣ 38 ደቂቀት፣ 29 ካልኢት፣ ዕዉት እሉ ዱር እንዴ ገብኣ፣ ፍሌንየት ህርዲ ትከደነ። ዮሴፍ፣ 10 ካልኢት ምኑ እንዴ ትፈንተ ደርቡ ኣክለሰ። ናዲ ኣሰቤኮ፣ እብ 10 ሳ፣ 57ደ፣ ወ13 ካልኢት እተ ናይ ፍረቅ ጅግራታት ተዐወተት።

11 ካልኢት እበ ሌጠ ለትሐለፈ ናዲ ደንደን፣ ካልኣይ ደረጀት ጸብጠ።

ቢንያም፣ ጃእዘት ፍንቲት ተሀየበ

ኦሊምፕያይ መትጃግራይ ዐጀላት ቢንያም ግርማይ፣ ለሐልፈት ሰንበት ዐባይ ምን ገጽ ምሴ እተ ገብኣት መናሰበት፣ እት ኢዮቤል ደሀብ መትኣሳሰ ናዲሁ ኢንተርማርሼ፣ ዕዉት ፍሌንየት ኣክደር ዱር ፈረንሰ 2024 ምን ገብኣ፣ ምን መአሰሰት 'ስኮዳ' ጃእዘት ነሰአ።

ምን ልትአሰሰ 50 ሰነት እድዉር ለሀለ ናዲ ዐጀላት ኢንተርማርሼ ናይ ዱለት ቤልጆም፣ እትሊ ናይ ሰር ዘበን ሄራሩ፣ ለሔሰ ዐውቴታት ለሰጀለ ዲበ ሰነት ዮም ዓመት 2024 ተ - እብ ፈድል ቢንያም ግርማይ።

ቢንያም እትለ ሰነት ኅነ፣ እት ሰለሰ መርሐለት ዱረ ፈረንሰ እት ልትዐወት፣ ኣግደ ህዬ፣ ህርመ ፍሌንየት ኣክደር እትሊ ለዐበ እድንያይ ጅግረ ዐጀላት ምን ገብኣ፣ እት ታሪክ ምዕራፍ ሐዳሰ ካስት ሀለ። እተ መናሰበት በድለት ሱፍ ኣክደር እንዴ ለብሰ ሻንን እተ ለአምሰ ምዕል፣

ጃእዘት ፍንቲት ወመትናየቲ ማል ክም ተሀየበዩ ተአመረ።

ቢንያም፣ ናይ ሰልፍ ዕዉት መርሐለት ኣፍሪቂ ጸሊም፣ ክምሰልሁመ ሰልፋይ ኣፍሪቂ ዕዉት እት ፍሌንየት ኣክደር ዱረ ፈረንሰ 2024 ክም ገብኣ ልትዘከር።

እብ ሰበት ዐጀለት ሚ ተአምሮ፤

ተእሪክ ዐጀላት ብዞሕ ለኢትአመረ ወለልአሸክፍ ሐብሬታት ለትመልኣቱ። ሰበት እሊ፡ ለሐቂቀት እግል ለሐንፍል ለሀደፉ ወዕላታት እት ክል ሰነት ገብእ።

ዮም ዓመት ወዕለ ሐየቦት ሐብሬታት ተእሪክ ዐጀላት 15 ወዕላሁ ዋዲ ዐለ። እሊ ገብእ ለዐለ ሐንፈሎት ተእሪክ ወዕላታት፡ ገሌ ሐቃይቅ ሐብሬ እት ጀሜዕ ልሄርር ሀለ።

ዐጀላት እት ዘበን ቅዱም ቀደም መካይን ለትመሀዘ በዐል ክልኤ ዐጀል ዐረበት ቱ። ዐጀለት ምስለ መትባድላይ ጠባዬዕ ሸክለ፡ ለገብአ ገቢል ምስል ናዩ ዐዋዲ እት ለኣትሳኔ ዲበ ነብር ወልሄርር ሀለ።

ከገሌ ሐቃይቅ ምን ተጠውራት ወቴክኖሎጂ ዐጀላት እግል ኒበል እኩም፦

እት ሰነት 1818፡ ለትትገምቤ ኣለት (ዳንዲ ሆርስ) ለትትበሀል ዐጀለት እብ ካርል ፖን ትመሀዘት። እለ ዐጀለት ጥውር እብ ኢርነስት ሚሻው ፔሬ ላልመንት ለልትበሀሎ ሰብ ትሸቁት።

ዲብ ሰነት 1870ሙ፡ እገረ ክም ሰናቲም ለመስል ዐጀለት ትሸቁት። እለ ዐጀለት ሰኒ ለይዐለ እለ ሰበት ተ፡ ለሰውገ እናስ እንዴ ትጸዐነ ዲበ እንዴ ኢገብእ፡ እት ደርከ ለልሄርር ዐለት። ምድረታመ ብዝሕት ዐለት።

ሐቀሀ እት ሰነት 1850 ሐቴ ሰለስ እግረ ዐጀለት እብ ፈራምለ እግል ሰልፍ ወክድ ትሸቁት።

እት 1860 ህዬ፡ እለ ዮም እብ ክልኦት ዐጀለ ትትገምቤ እብነ ለህሌት ዐጀለት ለትሻብህ ውቅል ሰበት ዐለት፡ እግል ትትጸዐን ዲበ ወትትከሬ ምነ ሰዱድ ገብኣ።

እት ሰነት 1885፡ እለ ዮመቴ ንትጸዐነ ለህሌነ ደማን ለበ ወክልኦት ሰናት ዐጀል ለበ ዐጀለት እብ ጆን ኬምፕ ስታርሊ ትመሀዘት። ለውጢት ወከብቴ ለበ ዐጀለት ግድም ምን እሊ ወክድ (1885) እት መስለሐት መትጽዕነት ዐጀላት ወዕለት።

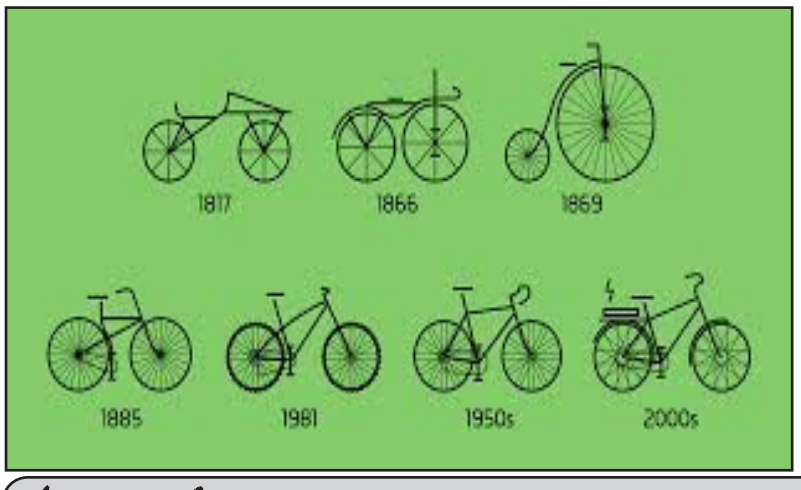

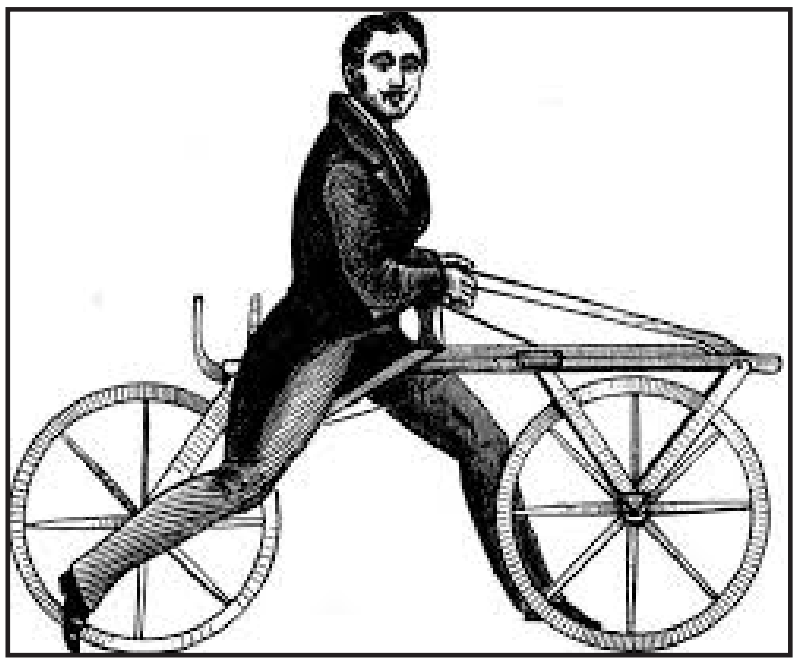

እለ ዐጀለት ጆን ስታርሊ እግል ኣንስ ወተብዐት እት ሕሳብ ለኣቴት ድህር ወዲብ ትሰውገ ለትራቅበ ጥውር ዐጀለት እት ተእሪክ ገብኣት።

ዐጀለት እግል ኣጀኒት ለትሸቁት እተ ሰነት ህዬ 1920፡ ቀደም 104 ሰነት ቱ። ጠለብ ብዞሕ እት ትረክብ ወመንገፎ ኣግሩዝ እት ሕሳብ ለኣቴት እት ገብእ ህዬ ሄረረት።

ናይ ማውንቴን ባይክ ሀይከል ህዬ እት ሰነት 1930 ትከጠጠ። እት ሰነት 2000 ህዬ እብ ከህረበት ለትትሐረክ ዐጀለት ትመሀዘት።

እት ነፍሰ ለሰነት እብ ጣቀት ጸሓይ ለትሸቁ ዐጀለት እብ ሚሮስላቭ ሚልዩቪች ትሸቁት። እለ ዐጀለት እለ እት ጸሓይ ተሐድገ ወሸቅልከ ክም ኣትመምከ በዳል እንዴ ኢትሰውግ ለሐዜካህ ኣካን ተአበጽሐከ።

ፍንቲት ሰወር ሕዘው

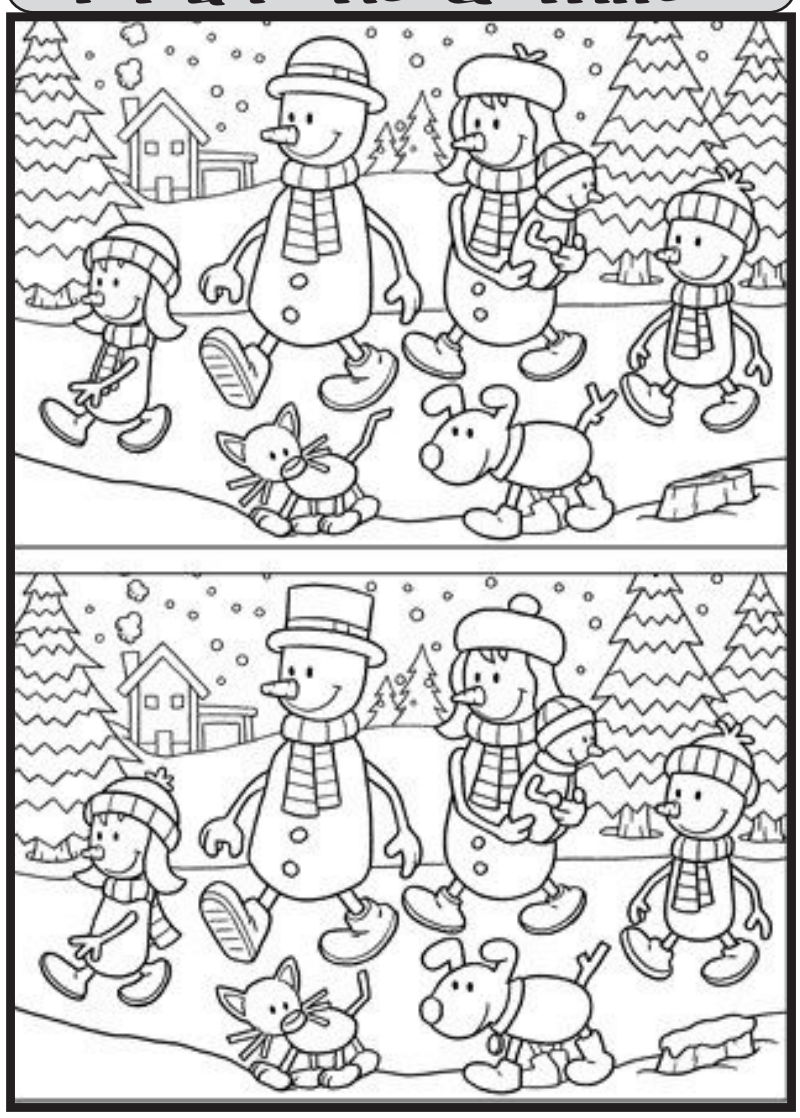

ሳድሰ ወራር እብ ካርቱን